

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravljanju mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vrača; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Igra z ljudstvom.

Avstrijska vlada je prišla zopet na brihtno misel, kako bi kartelno postavopokopala S kartelno postavo bo seveda tudi pokopano upanje ljudstva, da bi se mogle draginjske razmere v Avstriji ublažiti in bi se moglo v Avstriji ceneseje živeti. Vsa znamenja namreč kažejo, da misli naša vlada kartelni zakon kar tako pod roko na tihem onemogočiti.

Kaj je z zakonom zoper kartele? Boj proti oderuštvo teh gospodarskih organizacij stoji pri nas že nekaj let v ospredju. Že pred 15 leti je bil predložen avstrijski zbornici kartelni zakon, prvi v Evropi, a ni prišel na površje vsled nemške obstrukcije, ki je takrat na Dunaju zadivljala in parlamentarno delo ubila. Od tega časa naprej je gibanje proti kartelom vedno raslo. Skoro v vsakem zasedanju državnega zbora je bilo vloženi na tucate predlogov proti kartelom. Večinoma so bili ti predlogi brez uspeha, četudi je Avstrija ravno vsled oderuških cen teh kartelov glede draginje ena izmed prvih v Evropi.

Sedanja zbornica pa ima tudi že kartelno postavo izdelano — to se pravi, sklenila se je v pododseku, izdelal jo je pa dr. Krek. Postava je vzorna, a vlada se je upra in hoče na vsak način to postavo s sveta spraviti. Temu se seveda ni čuditi, ker so razni ministri in visoki uradniki sami večidel prijatelji ali pa hlapci velikega kapitala; bivši trgovski minister Rößler bi kmalu jokal, ko je bral v nekem predlogu, da se kartelom oderuštvo predbaciva.

Da bi se vlada temu zakonu ognila, je sklicala pomladi neko posvetovanje o kartelih, ki pa ni imelo čisto nobenega uspeha, razven da je res kartelno postavo zavleklo. Morda se ni zlepa v Avstriji toliko lagalo in spletkarilo kakor na tem posvetovanju. Prišli so zastopniki raznih kartelov in govorili tako, kakor da bi mogli Boga zahvaliti, da sploh kartele imamo, ki nas puste tako velikodušno živeti. Temu so seveda toplo pritrjevali zastopniki naše vlade.

Na podlagi tega posvetovanja naj bi se izdelala kartelna postava in predložila državnemu zboru. Toda karteli-

sti so sila iznajdljivi. Sedaj pravijo, da ustmeno posvetovanje za tako važno postavo nikakor ne zadostuje in da se mora v jeseni začeti novo posvetovanje in sicer pismeno. To posvetovanje je kajpak popolnoma odveč, ali liberalni listi to trobijo in tako bomo v jeseni namesto kartelnega zakona, namesto cenega železa, sladkorja, špirta, petroleja, dobili »pismeno posvetovanje« o kartelih.

Kartelisti so danes prepričani, da ne pride do nobene kartelne postave; in če pride do tega, da bo postava dooločala samo državni zapisnik kartelov in javnost medsebojnih pogodb med karteli. To, pravijo, bo pa kartelom še v korist. O kaki uravnavi can pa ne sme biti v postavi nobenega govora.

To je naravnost smešno, kako si ti gospodje kartelno postavopredstavljajo! Kaj si vse kartelisti upajo, govori jasno dejstvo, da je kartel za vžigalice sklenil ravno te dni povišati cene za 10 odstotkov, katere bodo morali večidel mali trgovci in trafikantje trpeti. Nadalje so dosegli od vlade, da ne bo v prihodnje izdala nobene koncesije več za izdelavo vžigalic in da jim bo dajala 300.000 K podpore na leto. In to kljub temu, da vlečejo delničarji po 9 odstotkov dividend! Kadar se gre za kako podporo za naše kmete, se pa trese vlada za vsak groš!

V jeseni bo treba, da avstrijski poslanci nekoliko zaropotajo proti ljudskim pijavkam.

Mladeniški tabor v ljubljanski okolici.

Mladeniški tabor šentpeterskega okrožja Orlov, ki se je vršil v nedeljo v Bizoviku in Štepanjivasi, je pokazal, kako močno je razvita orlovska organizacija v bližnji okolici Ljubljane. Mladina, ki je bila zbrana na tem taboru nam daje poročstvo, da ostanejo vsi upi naših nasprotnikov podjarmiti ljubljansko okolico prazni, dokler se bodo fantje zbirali na teh taborih, na katerih se nasrkajo novih moči za nadaljnje delo, ki jih čaka v ljubljanski okolici. Vreme je kazalo slabo, vendar naših Orlov ni strahilo nebo. Zbralo se jih je okrog 130 uniformiranih. Posebno častno je bil zastopan moščanski odsek, ki je prikorakal skupno s šmarškim z godbo na čelu v Ljubljano, koder so se jim pridružili še drugi odseki, nakar so ob osmi uri vsi odkorakali po Poljanski cesti v Štepanjovas. Nebo

je poskusilo vztrajnost naših fantov; začelo je liti kakor iz skafa. V največjem nalivu so odkorakali k sveti maši v Bizovik, ki jo je opravil obenem s pridigo na prostem okrožni predsednik preč g. župnik Petrič Janko. Ljudstva je bilo navzlic nalivu na stotine. Po sv. maši je otvoril preč g. župnik Petrič Janko mladeniški tabor; pozdravil je v prvi vrsti deželnega in državnega poslanca gospoda komerčnega svetnika Povšeta, ki je pokazal ta dan vzlic svoji starosti še vedno ono mladeniško navdušenje, ki mu je dajalo poguma, da je vztrajal v boju za dve svetinji slovenskega naroda: za sveto vero in milo materno govorico. Pozdravil je domačine: Bizovce, Hruševce in Štepanjce, ki so se tako številno odzvali povabilu naših Orlov. G. komerčni svetnik Povše Franc je nato v svojem krasnem govoru dal duška radosti, ki je polnila njegovo srce, ko je gledal zbrano pred seboj mladino, vneto za dobro in sveto stvar. Burno ploskanje je pokazalo, kako je govoril priljubljeni g. poslanec vsem iz srca. Orli so videli lahko, da tudi voditelji našega ljudstva, ki so posiveli v boju zanj, upoštevajo orlovske organizacije, ker vedo dobro, kaj pomeni dobra, značajna mladina za bodočnost vsakega naroda. Na koncu zborovanja je došel brzozjavni pozdrav velerodnega g. dež. glavarja dr. Ivana Šusteršiča, ki je vzbudil v vseh navzočih velikansko navdušenje, ki ni hotelo poleči. G. dež. glavar je pokazal, da s pazljivim očesom sledi vsem pojavom mladeniškega gibanja. Ves čas med zborovanjem je hto; mislili smo, da nas je nebo zapustilo. V največjem nalivu smo se vračali nazaj v Štepanjovas h kosilu. Naši nasprotniki so vriskali od veselja, a njihovo veselje je bilo kratko. Okrog 3. ure popoldne se je zjasnilo, posijalo je solnce, videti bi morali naše fante, kako so jim žarila lica. Nebo se je pokazalo v vsi svoji lepoti. Solnce je poklicalo goste ven iz sob v prijazno Štepanjovas. Okrog 600 gostov je posetilo javno telovadbo, jako veliko jih je došlo iz Ljubljane, Most, D. M. v Polju in Sostrega, domačini so se odzvali v ogromnem številu. Točno ob 4. uri popoldne je prikorakalo na okrašen telovadišče 50 telovadcev pod vodstvom okrožnega načelnika brata Pavla Kržana. Splošna sodba je bila, da se tako precizno izvajanjih prostih vaj še ni videlo. Posebno pa so v gajale skupine Orlov šentpeterskega

okrožja. Pokazalo se je, da pričakujemo lahko še veliko uspehov v tehničnem oziru od naših Orlov, če pomislimo, da so vsi ti fantje med tednom zaposleni pri težkem poljskem ali tovarniškem delu. Po telovadbi se je nadaljevalo zborovanje, ki ga je otvoril preč g. župnik Petrič, burno pozdravljen od navzočega občinstva. Pozdravil je najprvo g. državnega in deželnega poslanca Povšeta, predsednika Z. O. brata dr. L. Pogačnika, nato župana domače občine g. Korbarja, posebno veselje je izrazil nad tem, da vidi v kroju gerenta moščanskega g. Oražma in poljskega župana g. Dimnika, ki sta pokazala, da hočeta z mladeniškim ognjem delovati in prid svojih občin. Nato se je g. komerčni svetnik Povše zahvalil za pozdrav rekoč: Današnji dan so pokazali naši Orli vspeh svojega tehničnega in organizatoričnega dela, ki so ga dosegli s pridnostjo in vztrajnostjo, ne meneč se zabavljice in psovke naših nasprotnikov. Po tej poti naprej, nam je klical naš g. poslanec, slediti mu hočemo. Nato je nastopil prisrčno pozdravljen predsednik Z. O. brat dr. Lovro Pogačnik, ki je v krasnem govoru načrtal cilje in namene našega mladeniškega gibanja, pokazal našo moč in hitri razvoj orlovske organizacije med Slovenci, Čehi in Hrvati. 11. avgust je dan naše mladine; v Kromeržu zboruje češki Orel, v Št. Jurju občinski železnici štajerski, tu v Štepanji vasi Orli ljubljanske okolice. Ni nas strah, ker nas ni malo. Navdušeni po teh besedah bodo šli Orli na nadaljnje delo. V imenu moščanske občine je pozdravil navzoče g. gerent Oražem, ki je želel, da bi slovenski župani vstopili v orlovske vrste, kjer bi se nasrkali mladeniškega ognja. Povabil je navzoče na III. mladeniški tabor šentpeterske fare, ki se vrši prihodnje leto v Mostah. Po tem zborovanju se je vršila ljudska veselica, pri kateri je marljivo pelo izobraževalno društvo iz Sostrega. Posebno pozornost so vzbujale »Bogomile« iz D. M. v Polju, ki so vztrajale celi dan in se udeleževale celodnevne prireditve. Teško smo se ločili od naših Orlov, ki so točno ob 8. uri zvečer odšli domov v zavesti, da so v polni meri storili svojo dolžnost. Da je ta prireditev tako uspela, gre v prvi vrsti zahvala načelniku Štepanjskega odseka bratu Antonu Bokavu in ondotnemu dekliskemu odseku. Ljubljanska okolica je pokazala, da so godna tla za našo orlovske organizacije,

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.
(Dalje.)

Parkrat si dam besedo ponoviti — Proella! Proella! Res prav čudna beseda, ki hudi v resnici latinske spominne. Ali naj se človek ne zmisli takoj na »procella«, beseda, ki pomeni v jeziku rimljanskih mornarjev močan veter, vihar, neukročeno silo vetrov? In kako bi bilo mogoče, da bi se ne pustil zapeljati od te etimologije, ki je skoraj preveč preprosta, da bi bila resnična, in je vendar radi te preprostosti jasna! — Moj tovariš me med tem krmari k cerkvi. Dasi se trudi, da bi govoril o duhovščini na otoku brez strahu, vendar ni izmed tistih, ki radi zamude kako mašo, in »tretje zvonjenje« je ravnokar izdodelo.

»Gotovo ne dobiva več prostora,« pravi nekoliko jezen.

Prav pravi, morava res ostati v bližini vrat. Cerkev je polna do zadnje kottička. Lep stavec nama ponudi blagoslovljeno vodo. Kje sem že enkrat videl ta antični profil, ta pogumno zakrivljeni nos, te tenke ustnice, te po-

nosne obrvi nad globoko ležečimi očmi? Naslonjalo njegovega stola ima njegovo ime, kak vaški kovač je je nemara vžgal z razbeljenim železom. Berem: »P. Morvach, de Peru-Izella«, in pred mojim duhom gre mimo v mračnih obrisih hiša na pustinji in za njenimi razsvetljenimi okni vidim zopet podobo pokojno pri večerji sedečega starca. — Božja služba se je pričela. Val gibanja navidezno pluje čez morje ljudi, ko se pri kropljenju vsa ramena in vse glave sklonijo pod duhovnikovo roko. Široka ramena so to in odprti, energični obrazi z voglatimi čeli. Gori na galeriji pred korom sede moške; spodaj od prižnice do preddvora se svetijo bele avbe priklanjajočih se žensk, nad katerimi igrajo skozi pisana okna prihajajoči solnčni žarki v vseh mavričnih barvah. Le tuintam je kaka vdovska avba kakor črna čer v tem belem, dehtečem valovju. Tih molijo ti ljudje, in od dolge rabe svetle jagode molekov drse skozi prste. Ali pa so zatopljeni v staromodne molitvenike, ki jim vstaja iz obledelih listov nedoločen vzduh starodavne pobožnosti.

Na obeh straneh visokega oitarja se dvigajo iz lesa izrezljani kipi obeh evangelistov otoka, sv. Póla in Gildasa. Oba sta vpodobljena kakor škofa v zlatih mitrah, zlatih mašnih plaščih, lila-sih oblekah in lilastih rokavicah. Toda ljudstvo hoče videti v njih le brodarja, brodarja, ki sta plula čez morja na kamenitih ladjah in ki sta iz božjih ust slišala čaroben rek, ki pomiri valove.

Enadoma, med presledkom med liturgičnimi spevi, zadoni bretonska cerkvena pesem, s katero prosijo ljudje vsako nedeljo svetnika dvojčka na otoku, velika quessantska dobrotnika, za njiju varstvo:

O vous qui vîntes d' Hibernie,
Sur le chemin des eaux traitresses,
Pól et Gildas, vous qui savez
Nos voena, nos périis, nos angoisses...

(Vidva, ki sta prišla iz Irskega na poti čez vodé, vse polne zlobe, Pol in Gildas, ki znani so vamá vsi naši klici, vse propasti, vse tesnobe...)

Zenski glasi so bili zapeli to kítico in moške so ponovili refren. To dvo-glasno petje v zboru v domačem jeziku ima pretresljivo lepoto. Teško se vale zlogi iz raskavih ribiških grl in komaj umolknejo, tedaj je kakor brezveterje; petje postaja tišje, se navidezno oddaljuje kakor morje ob času oseke, toda le, da polagoma iznova naraste in se

potem zopet izgubi v glasovih nepopisne žalosti, strastnega, bridkega hrepenenja. V takih trenutkih sem slišal glas, ki je navidezno plaval nad vsemi drugimi in jih vodil. Takoj sem spoznal ta glas; saj sem imel še od večerj zvonkočisti zvok, polni, prikupljivi glas, v katerem je zvenela duša, v ušesu. Ni dvoma, ta ki poje, more biti le Marie Ange. Ne morem je dobili izmed tovarišij, a vendar jo vidim pred sabo. Vidim jo v svitu njene s pravljicami prepletene preteklosti. Postala je zopet morska deklica, tisto lahko, čudovito bitje, ki se je rodilo v blesteh morskih daljavah iz sanj preprostega človeštva. Bliža se mi po zibajočih se valovih. V njenih modrozelenih očeh je odsvit tistih skrivnostnih skalnatih globočin, v katerih so pognale v začetku sveta prve kali življenja. Od njenih dolgih, napol iz morskih rastlin vzrastlih las izhaja tako močan vzduh, da je ves eter napolnjen z njim. Na njenem telesu se menjajo barve, zdaj se žari rožasto v nežni jutranji luči, zdaj gori globoko, toplo v rdeči večerni zarji. Ona je samo ena in stotera obenem. Dih vetra poje na njenih ustnicah. Njen plavajoči korak, vsaka njena zaokrožena kretinja, vse je harmonično in lepo. Celo njeno telo je kakor pesem. —

treba je samo intenzivnega dela, pa smemo z veseljem zreti v bodočnost. Na taborih se bomo zbirali in stali na straži zoper vse nasprotnike. Sent-peterskemu krožju pa čestitamo k tej tako vspeli prireditvi!

59. nemški katoliški shod.

Nedeljo ob 11. dopoldne se je vršilo prvo zborovanje katoliškega shoda v Aachnu. Govoril je predsednik lokalnega odbora dr. Wilhelm Wiens, ki je otvoril shod in prebral addresso papeža na lokalni odbor. Dejal je med drugim: »Mi katoličani združujemo z zvestobo do svojih načel tudi spoštovanje do prepričanja drugih. Mi hočemo zoper brezverstvo radi in zvesto sodelovati z vsemi, ki so z nami ene narodnosti, imajo z nami skupno zgodovino, en jezik in eno nacionalno kulturo. Mi se zvesto držimo cesarja in države. Tako pa se tudi držimo zvesto Rima.«

V predsedstvo so bili nato izvoljeni: dr. Schmidt, justični svetnik, predsednik; grof Henckel-Donnersmark; trgovec Weber, podpredsednik. Častni predsednik dr. Spahn, častna podpredsednika Brandts in Engelen.

Papežu in cesarju sta se odposlali pozdravni brzojavki.

Ob 1. uri dopoldne se je začel razvrščevati slavnostni sprevid. Udeležilo se ga je po uradni štetju 550 družtev s 30.000 osebami, korakalo je v sprevidu 4 vojaških in 8 civilnih godb.

Na glavnem slavnostnem zborovanju v slavnostni dvorani je govoril dijecezanški predsednik dr. Müller iz Kolina v spomin rajnemu kardinalu Fischerju. Opisal je njegovo življenje in delovanje. Ko je kot nadškof l. 1903. postal nadškof v Kolinu, je zapovedal duhovščini, da povsod osnuje delavska društva in otvoril v semenišču redni socialni kurs. Ko se je začelo gibanje proti krščanski strokovni organizaciji, češ da ni zadosti katoliška, je rajni dvakrat 1908 in 1910 potoval v Rim, da ovrže sumničnja in krivične obdolžitve. Upati je, da bo mogla krščanska strokovna organizacija odslej nemotena delati naprej proti naraščajočemu krščanstvu sovražnemu delavskemu gibanju socialne demokracije.

Nato je pomožni škof dr. Müller iz Kolina delavcem priporočal teženje po resničnem spoznanju, edinstvo in ljubezen ter podelil vsem blagoslov.

Kako Sokoli škodujejo.

Obče znano je, da se nahaja naš krasni Bled letos v veliki krizi zaradi slabih finančnih razmer in tudi zaradi izvanredno slabega obiska od strani tujcev.

Nemški listi naravnost bojkotirajo Bled; posebno Dunajčanov, ki so jako mirni, dobri in prijetni gosti, je vsako leto manj.

Bled trpi vsled tega ponedolžnem, ker Blejci, ako so tudi narodni, dosej tujcev nikoli niso provocirali s kako politiko.

Sokolu pa se je v tej krizi zdelo potrebno, da razmerje še poostri in napravi izlet na Bled dne 15. t. m., toraj v dobi, ko je na Bledu največ mednarodnega občinstva, od katerega niso vsi prijatelji Sokolov.

Ze sedaj se sliši, da se mnogi gosti nad tem izletom v sredi sezone čudijo, in izjavljajo, da jih prihodnje leto več ne bo, ako se na Bledu prirejajo politične slavnosti ob času sezone.

»Res, kaj ne da, to je lepa pesem? Veseli me, da Vam je ugajala.«

»Jako, jako mi je ugajala, Marie Ange.«

Ko sva šla po maši ven, sva se dobila, in ona je obstala, da bi za hip pokramljala z menoj, preden bi šla opraviti svoje molitve na grobove. Zdi se mi še bolj bleščeča nego včeraj v svoji sveže zlikani, vezeni avbi iz tančice, od katere puhti lahak lavendeljev vonj. Srebrn križ se blišči na temnem blagu tesnega oprsnika, iz istega blaga sešito krilo jo obdaja v ravno padajočih gubah, v njen židani predpasnik se lovi veter. Njene oči imajo isto barvo kakor nebo, modro, globokomodro z zlatimi odsevi. V mislih jo primerjam z drugimi otočankami, njenimi sodeželankami, ki kleče krog in krog naju na kamenitih ploščah. Ona ima pač nekaj posebnega, kar je le njeno in kar se razodeva na njenem obrazu, njenih rokah, sploh v vsej njeni ljubki osebi...

Zupan, ki je prišel k nama, povpraša po Jeanu.

Ona ga je že sinoči pričakovala s plimo okoli šestih, toda nemara se je dal pregovoriti, da prebije še nedeljo na »Ile des Saints«. Ima prijatelja tam doli, enega, ki je z njim služil na »Intrepido«. Tedaj se vrne gotovo nočoj.

(Dalje.)

Kaj takega bi se v nemških letovščih gotovo ne pripetilo, kjer je mednarodno občinstvo, da bi nemški turnarji med sezono delali hrušč. Celo liberalni gostilničarji obsojajo to netaktnost, inozemski listi se pa, kakor čujemo, že pripravljajo, da bodo Bled zopet razglasili kot politično nestrpno gnezdo.

Mi le obžalujemo Blejce, ki se res trudijo privabiti iz vseh krajev tujce in smilijo se nam, da jim bo en dan Sokolske slavnosti morebiti prihodnje leto prinesel dosti dni praznih sob.

Liberalci, ki vse podirajo, so začeli sedaj podirati tudi letovišče Bled, kot pravi dobrotniki in rešitelji slovenskega naroda.

Sedaj naj se pa pripeti še, ker pri sokolskih slavnostih ni izključen kak škandal in sezona je popolnoma pokvarjena.

Mi zapišemo te vrste le kot svarilo, smo pravočasno opozarjali na nevarnost in se le čudimo, da liberalci sami na Bledu niso prosili Sokolov, naj pridejo vsaj 14 dni pozneje, ko je glavna sezona končana.

Gospodje, za vse posledice ste sami odgovorni.

NEMCI PROTI POLJAKOM.

Gališki Nemci, ki pravijo, da jih je 200.000, so naprosili gališkega namestnika dr. Bobrzynskega, naj se gleda na to, da dobe ob izprembebi gališkega deželnega reda tudi Nemci svoje zastopstvo v gališki deželni zbor. Ker so poljski voditelji odklonili, kar zahtevajo Nemci, so se obrnili na voditelje nemške narodne zveze, naj zastopa gališke Nemce.

POINCARÉ v RUSIJI.

V Krasnem Selu je bila Poincaréju na čast prirejana včeraj vojaška parada. Poveljeval je car sam. Poincaré je izjavil častnikarjem, da je vedel, da se bo ob njegovem peterburskem obisku veliko govorilo. V Rusijo je predvsem zato potoval, da se predstavi sam in da osebno občuje z vodilnimi ruskimi državniki. Nasproti raznim govoricam odklanja le poročilo nekega pariškega lista, ki je poročal, da se sklene pogodba, po kateri se Rusija in Francija po kompetentnih svojih državnikih vsake tri mesece morata poučiti o vseh pogajanjih z drugimi državami. Atenski list »Neu Hemera« poroča, da se v Peterburgu sklene, da dobe otoki v Egejskem morju, še predno se sklene mir, zelo obširno samoupravo.

BULGARI PROTI TURKOM. — SRB-SKO-BULGARSKA ZVEZA.

Vplivni člani vseh strank tvorijo kočanski odbor, ki poziva vse Bulgare, naj prirejajo shode, na katerih naj zahtevajo vojsko s Turki. Srbski vladni krogi izjavljajo, da sta se glede na dogodke v Stari Srbiji in v Makedoniji posvetovali vladi v Belgradu in v Sofiji.

OB LAŠKEM NAPADU NA DARDANELE POŠKODOVANE LAŠKE TORPEDOVKE.

Neapelj, 13. avgusta. V neapeljsko ladjedelnico so pripeljali tri laške torpedovke, ki so bile ob laškem napadu na Dardanele poškodovane. Torpedovke so tako močno poškodovane, da bodo popravljali dve pol leta, tretjo pa tri mesece.

TURČIJA OBLJUBILA ČRNI GORI VEČ ZEMLJE.

Belgrad, 13. avgusta. Po posredovanju Avstro-Ogrske je obljubila Turčija Črni Gori, da ji odstopi zemljišče med Berancom, Gusinjam in Visokim Dečanjem.

USTANOVITEV SRBSKEGA ZRAČNEGA BRODOVJA.

Belgrad, 13. avgusta. Srbski poročniki Ilić, Stanković, Jugović in Petrović so napravili pilotsko izkušnjo za letanje z Bleriotovimi in Farmannovimi aeroplani. Srbska vlada je že naročila več aeroplanov in ustanovi zračno brodogradnjo.

ODSTOP MAROŠKEGA SULTANA.

Francoski ministrski svet je odobril pogodbo, ki jo je sklenil Ljautej s sultanom Mulej Hafidom, po kateri sultan odstopi, predno odpotuje na Francosko.

BOMBNI NAPADI IN DRUGE NOVICE V TURČIJI.

Vsi turški častniki morajo priseči, da ne bodo pripadali nobeni javni ali tajni politični stranki. Častniki, ki bi ne hoteli priseči, bodo kaznovani. Napadalec na avstrijski poštni urad v Solunu ne morejo izslediti. Ker se boje novih bombnih napadov, so v Solunu posttrili oblegovano stanje, dasi je prebivalstvo v Solunu popolnoma mirno. Na progji Kilindir—Karasulu so našli dve bombi. Vse proge v Turčiji najostreje stražijo.

V EGEJSKEM MORJU ZAPLENJENA NEMŠKA LADJA.

Neka laška križarica je zaplenila v Egejskem morju neki 3000-ton obsegajoči nemški parnik, ki je nameraval v Turčijo orožje vtihotapljati.

KITAJSKO POSOJILO.

»Daily Telegraph« poroča iz Pekina, da najame kitajska vlada te dni 200.000.000 mark. Kdo je Kitajski preskrbel posojilo, se ne ve.

POVEČANJE LAŠKEGA VOJNEGA BRODOVJA.

Laško mornariško ministrstvo proučuje zakonski načrt glede na povečanje laškega vojnega brodogradnjo, ki ga predložijo zbornici. Vlada se sklicuje na to, da mora braniti tripoliško obrežje in da se sedanje brodogradnje ne sme oslabiti. Zgraditi nameravajo novo brodogradnjo manjših vojnih ladij, ki se prideli domačemu brodogradnjo. Libijsko obrežje bo branilo brodogradnjo, ki se sestavi iz starejših ladij.

Štajerske novice.

š Zmaga. Pri občinskih volitvah v obmejni občini Krecenbah ali Recenjak pri Št. Lovrencu nad Mariborom je dne 8. t. m. v vseh treh razredih zmaga slovenska kmečka stranka. Slava obmejnim stražarjem! Tudi v Šmartnu na Paki so zmagali 10. avgusta sami naši možje. Živio!

š Še enkrat: Dne 15. avgusta v št. Ilj! Slovenska dijaška zveza ima tam popoldne v Slovenskem Domu večjo slavnost. Rodoljubi, ki ljubite našo katoliško narodno akademično mladino ter obmejne Slovence, pohitite ta dan v št. Ilj. Iz Maribora je imenitna zveza z vlaki ob 1., ob 2:50 in 4. uri popoldan. Tudi okolica št. Ija se naj potrudite! Za raznovrstno zabavo je v dobri meri preskrbljeno! Torej 15. avgusta v št. Ilj!

š Poslanec Brenčič je storil potrebne korake, da se škoda, ki jo je napravila toča v Halozah, hitro ceni. Tudi si je g. poslanec osebno ogledal poškodovane kraje.

š Naše slavnosti. Na Veliki Šmaren se vrši pri Sv. Trojici v Slov. gorici h velik mladeniški shod. Govorita poslanec Ivan Rožkar in Fr. Žebot iz Maribora. — V št. Ilju v Slov. gorici h pa bo ta dan velika slavnost štajerske Slovenske dijaške zveze. Začetek po večernicah v Slovenskem Domu. — V Solčavi bo na lepi mladinski slavnosti govoril neumorno delavni dr. Hohnjec. — Poslanec dr. Verstovšek govori 15. avgusta na shodu K. Z. v Solčavi. — Večje prireditve bodo tudi 18. avgusta, in sicer: v Slivnici pri Mariboru velik mladeniški shod za mariborsko okolico, Dravsko polje in Pohorje. Popoldne telovadba Orlov mariborskega okrožja. — V Ljutomeru obeta biti slavnost štiri-desetletnice Posojilnice in dvajsetletnice muropoljskega gasilstva 18. avgusta čez vse veličastna. Slavnosti se udeležita tudi drž. in dež. poslanec Ivan Rožkar ter nadrevizor Pušenjak, kakor več drugih odličnih naših mož. — Pri Sv. Križu tik Slatine bo 18. avgusta velika Slomškova slavnost in javen nastop Orlov ter velik dekanjski mladeniški shod. — Lepa slovesnost bo tudi v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. — Poslanec dr. Verstovšek ima 18. t. m. shoda v Ljubnem po drugem cerkvenem opravilu, v trgu Rečica pa ob 3. uri popoldne. — V Vrbi pri Žalcu zboruje Kmečka Zveza 18. avgusta po večernicah pri Nidorferju, p. d. Gorjupu. Govorijo poslanci: dr. Korošec, dr. Benkovič in Terglav. Po shodu ima Izobraž. društvo občni zbor. — Dež. glavarja namestnik dr. Jankovič zboruje 18. avgusta po ranem opravilu pri Sv. Štefanu pri Zusmu. Govori tudi dež. poslanec Vrečko. Dne 15. avgusta pa govori dr. Jankovič ob 3. uri popoldne v Križah pri Podsredi. — Kakor vidite, Štajerci ne spimo!

š Smrtna kosa. Dne 12. avgusta po polnoči je umrla v Kozjanskem trgu 46 let stara gospa Apolonija Guček roj. Pleše, soproga gostilničarja in tržana Franceta Guček. Zapušča devetero otrok, ki so večinoma maloletni. Edini odrasli sin je g. Franc Guček, ključavničarski mojster v Trbovljah. Pogreb se vrši v sredo, 14. avgusta ob 11. uri dopoldne.

š Detomorilka. Orožnik je odvedel v zapor detomorilko deklo pri Jakobu Gaspariču, posestniku v Sejanji pri Sv. Tomažu blizu Velike Nedelje.

š Obesil se je v Straži blizu Dramelj v celjskem okraju Krepenov hlapec Bernhard Korenjak iz Vojnika. Visel je baje čez teden dni v gozdu. Bil je alkoholik.

š Uboj. Žganjepivca, posestnika Martina Kociperja v Vičancih blizu Sv. Tomaža, se ponoči dne 5. t. m. nekdo s kladivom tako močno udaril po glavi, da je nato umrl. Našli so ga blizu domače hiše ležečega v krvi. Pozno v noč so pri njem mlatili na stroj oves, a mož je namesto, da bi šel spat, šel pit — žganje k bližnji gostilni. Kdo ga je napadel, še orožniki do danes niso zvedeli.

Primorske vesti.

p Shod v Narodnem domu. Včeraj se je vršil v Trstu shod političnega društva »Edinost«. Govorili so dr. Rybář in drugi. Nekateri govorniki so rabili znane veleradikalne fraze, katere

je uvedla v tržaško slovensko politično življenje narodno-delavska organizacija, ki pa Slovincem najbrže ne bodo prav nič koristile. Najbolj nespametno pa je, če se žuga, da se ne bo več »davka v krvi plačevalo«. To je vendar skrajno smešno, brez efekta in kvarno. Sklenila se je resolucija, ki v glavnem pravi: »Tržaški Slovinci, zbrani na javnem shodu v »Narodnem domu«, dne 11. avgusta 1912, izražajo svoje ogorčenje nad skrajno krivičnim postopanjem avstrijske vlade, ki na Primorskem naravnost luksurijsko skrbi za nemško in laško ljudsko, srednje in strokovno šolstvo in namerava Lahom dati celo visoko šolo, a zanemara na žaljiv način celo ljudsko šolstvo tržaških Slovincem, zlasti protestirajo proti zavlačevanju podržavljevalne akcije glede slovenske zasebne šole družbe sv. Cirila in Metoda; obnavljajo z vso eneržijo svoje že znane postulate glede slovenskega šolstva v mestu in okolici, a posebno povdarjajo nasproti zadnjim vestem o pripravah za laško jurid. fakulteto svoje večkrat precizirano stališče, da se sicer ne protivijo opravičenim kulturnim zahtevam nobenega naroda, da pa se morajo protiviti uresničenju laške vseučiliščne zahteve, dokler ne dobijo tržaški in okoličanski Slovinci vseh potrebnih ljudskih, strokovnih in srednjih šol, in da na vsak način zahtevamo, da se v hipu, ko se otvori v Trstu italijanska juridična fakulteta, ustanovi istočasno v istem mestu tudi slovenska, ter pozivljajo naposled c. kr. vlado in slovenske in slovanske državnozbornske poslance, naj že enkrat ugodijo tem povsem upravičenim in za razvoj in kulturo tržaških Slovincem neobhodno potrebnim zahtevam.«

p V mariborsko kaznilnico so odvedli Rudolfa Fabjan, pristojnega v Bate, ki je bil 21. m. m. obsojen v Gorici na 18 mesecev težke ječe zaradi raznih tatvin. Fabjan je bil znan kot komandant večje tatinske družbe mladeničev v Gorici, starih komaj 14 do 16 let.

p Deček Josip Ferletič iz Dola pri Opatjeslu, katerega je, kakor smo v zadnji številki poročali, pičil gad, je v ponedeljek vsled pika umrl.

p Le naprej, o! le naprej, dokler bo še vetra keje. »Soča« pridno laže in zabavlja zoper Orle, Marijina dekleta itd., psuje in zmerja in se sploh dela strašno bojevito. V goriški liberalni stranki, kolikor jo je sploh še kaj, pa poka in se podira na vseh koncih in krajih. Polom »Trgovsko-obrtne« pomeni katastrofo cele goriške liberalne barake. Če »Soča« spriči tega maha v starem tonu dalje po klerikalnem zmaju, je to zelo smešno. Rajši bi se pečala s tem, kako rešiti par ostankov iz splošnega liberalnega bankerota na Goriškem!

p V Štanjelu na Krasu ustanovili so dne 4. avgusta »Katoliško slovensko izobraževalno društvo«. Na javnem shodu, ki ga je otvoril g. kurat braniški, Šmid, govoril je tudi P. Bonaventura in g. Šmid sam. Važna točka! Da! Bog svoj blagoslov!

Po obsodbi.

Zagreb, 12. avgusta.

Kasno ponoči se je izvedelo, da je zagrebška policija izvršila nove aretacije. Aretirala je namreč vse one, ki so bili v Jukičevem procesu oproščeni, to je Badalića, Dolenc, Galogaža in Narančiča. Razun teh je aretirala srednješolce, ki se nahajajo pod policijskim nadzorstvom, Radića in Šimića, ki sta bila v procesu kot priči zaslišana. Eni pravijo, da jih bo policija izgnala, drugi mislijo, da jih bodo postavili pod obtožbo, ker so ob proglašenju razsodbe demonstrirali. Vsi aretiranci so nameščeni v posebnih celicah.

One gospodične, ki jih je policija aretirala, ker so nosile v rokah cvetje, so bile ponoči začasno izpuščene na svobodo, potem ko so jih obsodili na 8 do 10 dni zapore. Reklo se jim je pa, da bodo proti njim še dalje postopali. V zaporu niso dobile nič jesti.

Zadnja poročila pravijo, da je policija v Jukičevem procesu oproščene dijake za pet let iz Zagreba izgnala.

Kar se Jukića tiče, je bil spoznan krivim poizkušenega zavratnega umora (atentat na Cuvaja), izvršenega zavratnega umora (smrt banskega svetnika pl. Hervočiča), izvršenega navadnega umora (smrt redarja Petra Borščaka), težke telesne poškodbe (na enem redarju), lahke telesne poškodbe (na drugem redarju) in javnega nasilja. Senat je izjavil, da sta bila poizkušeni in izvršeni umor res zavratna, ker so bili ban, svetnik in ostali v avtomobilu nagloma in iz zasede napadeni, da se niso mogli niti najmanj braniti. Smrt Borščakovo je kvalificirati kot umor, ne kot uboj, ker je bil vedoma, oziroma namena in ne v silobranu ustreljen.

Sodni dvor je nadalje izjavil, da se tako na podlagi mnenja izvedencev kakor tudi iz lastnega opazovanja ni mogel uveriti, da bi bil Jukić duševno bolan, oziro-

ma da ne nosi za svoje dejanje odgovornosti.

Dnevne novice.

Politični shodi. V Leskovcu, dne 12. avgusta. Včeraj je imel tu shod poslanec Hladnik. Poročal je o državnem in deželnem zboru, zlasti o tem, kaj je S. L. S. storila za kmeta. Enoglasno se je sklenil protest proti vinskemu davku. Poslancu Hladniku, S. L. S. in njenemu načelniku dr. Šusteršiču so zborovalci priredili navdušene ovacije. — Popoldne je bil shod pri Sv. Križu.

Premišljeno in mirno. Nekateri katoličani imajo navado, kadar nastopi kaka kriza ali se pojavi kak spor, da začnejo tožiti, drug drugega sumničiti, češ, da ni zadosti katoliški, in nasprotnike opozarjati, da v lastni hiši ni nekaj v redu. Najlepši zgled, kako se je treba ob takih prilikah obnašati, dajejo nemški katoličani. Zadnja leta so prestali hude preizkušnje in boje: zaradi krščanskih strokovnih organizacij, zaradi značaja centra, radi Bormejeve enciklike itd. In vendar so vse to srečno prebili in pri zadnjih volitvah pokazali, da se ne dajo razklati. Veliko zaslug ima pri tem nemški episkopat. Glede tega je dejal na katoliškem shodu, ki se pravkar vrši v Aachnu, škof Keppeler, govorec o papeštvu kot varuhu avtoritete, sledeče: »Ali ne more kdaj nastopiti slučaj, da kakšna splošna odredba Sv. Stolice neugodno vpliva, da je neizvršljiva in bi povzročila več škode kakor koristi? Ali je mogoče, da se posebne nemške razmere v Rimu v tem ali onem slučaju popolnoma ne vpoštevajo? Gotovo, to je mogoče. Toda kaj je v takem slučaju storiti? Slepo se pokoriti? Ne, to ni vselej potrebno. Se manj pa kričati, stvar po časopisu vlačiti ali pa morebiti celo hoditi svoja jajca leč v nasprotno listo! Tega ne stori katolik, ki kaj da na svojo čast. Treba je ohraniti mirno kri in trezno sodbo; predvsem pa se ne sme pozabiti, da je v takem slučaju predvsem pravica in dolžnost škofov položaj razjasniti, težkoče odstraniti, škodo odvrniti. Nemški episkopat je v tem oziru svojo dolžnost storil in more hvaležno pričati, da je Sveti Oče njegove želje in pomisleke vselej vpošteval in se nanje z največjo dobrohotnostjo oziral.« Besede, ki so vredne, da se jih podčrta in zabeleži.

Dieselmotor v liberalnih možganih. Program liberalne stranke za gospodarsko povzdigo Bleda je, kakor znano — en Dieselmotor! A liberalna zagrizenost nekaterih blejskih gostilničarjev gre tako daleč, da zapostavljajo najvitalnejše gospodarske interese Bleda za svoje trmoglavo strankarstvo. Zato so vabili iz Ljubljane — dr. Ravniharja (!), da je peljal nekakere zastopnike polomljenega blejskega liberalizma k ministru Trnki. Ali so šli prosit za Dieselmotor? V svoji priprostitosti so vabili k temu prizoru še poslanca S. L. S. Pogačnika in Pibra, ki sta seveda odklonila čast družiti se v zadevah svojega volilnega okraja z liberalnim ljubljanskim poslancem, ki ni m a z B l e d o m s p l o h n i č o o p r a v i t i . — Na Bledu se brez taktičnosti nekaterih liberalnih gostilničarjev seveda najostreje obsoja in so ti politični nazadnjaki izgubili še zadnjo zaslonbo. Blejci, ki se danes še družijo z liberalnimi dieselmotorijanci, izdaje življenjske interese Bleda. Liberalni Blejci se družijo še danes s stranko, ki se je pritoževala, da je deželni zbor prehitro (!) rešil blejski vodovod! Tako se dela za gospodarski napredek Bleda od ljudi, kojim preti popoln pogin, če ne bi Slovenska Ljudska Stranka z moško odločnostjo reševala Bleda z elektriko in vodovodom. Také kozolce preobračajo nekateri blejski liberalci iz gole strankarske zagrizenosti, ne zменеč se za posledice. Kaj bi rekli ti ljudje, če bi bila posledica njihove modrosti ta, da bi se Slovenska Ljudska Stranka odločila po liberalnem programu za dieselmotor in pa za odložitev blejskega vodovoda? — Ali, prav za prav, blejski liberalci dieselmotorja ne potrebujejo več, ker ga že imajo i. s. v svojih možganih, katere suče z vratolomno hitrostjo!

Iz tabora liberalnih učiteljev. Preteklo soboto in nedeljo so zborovali v Celju liberalni učitelji, ki so organizirani v Zvezi avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev. V Zvezi je 35 društev s sledečim številom članov: 66 častnih, 1436 pravih in 20 podpornih. Pravih članov je torej samo 1436, kar v primeri z 24letnim obstojem društva ni posebno veliko. Saj ima Slomškova zveza, ki je dokaj mlajša, že 400 članov. Zvezarji imajo na Kranjskem 469, na Štajerskem 603 in na Primorskem 364 pravih članov. Na Kranjskem se je zni-

žalo število Zvezarjev za 53, narastlo je pa na Štajerskem za 53 in na Primorskem za 20. Najmočnejše učiteljsko društvo v Zvezi je ono za Trst in okolice, ki ima 117 članov. Naj si te številke merodajni faktorji na Primorskem in Štajerskem k srcu vzamejo in store primerne korake za krščansko organizacijo učiteljstva. Na Kranjskem slava Zvezarjev ugaša, na Štajerskem in Primorskem se pa tega nikjer ne čuti, dasiravno je tudi tu politični vpliv krščanskih slovenskih strank precej velik. Naj se začne vsaj pri mladini, v par letih se bo to kmalu poznalo. Iz zborovanja posnamemo še te-le zanimivosti: Za častnega člana je bil izvoljen Franc Finžgar, profesor na goriškem učiteljskišči, in sicer zaradi »posebnih zaslug za ljudsko šolstvo« na Goriškem. V resnici so ga pa zato izvolili za častnega člana, ker je bil eden izmed glavnih liberalnih petelinov na Goriškem in mu hočejo dati malo »žavbe« za brco, ki mu jo je dalo goriško ljudstvo. Govorilo se je tudi o »Učiteljskem tovarišu«. Franc Jamšek, učitelj v Rajhenburgu je stavil čisto pameten predlog, naj bi list v bodoče prinašal le članke in notice o vprašanih, ki se tičejo samo šolskih in stanovsko-političnih zadev, nekako po vzorcu nemške »Pädagogische Zeitschrift«. List bi na ta način izhajal lahko 14 dni v no, bi postal cenejši in bi se število naročnikov na ta način zdatno zvišalo. To pa očetu Luki Jelencu, belokranjskemu šetinu in pa Bertelnu iz Idrije ni šlo v glavo, da bi ne smeli v »Učiteljskem tovarišu« svojih pšic spuščati na klerikalnega zmaja in tako bo ostalo vse pri starem. Gospodje učitelji so začeli tudi nekaj vohati tam po »Učiteljski tiskarni« in so zato sprejeli sledeči redlog: »Zveza« kot takana nima ničesar opraviti z učiteljskimi gospodarskimi podjetji v Ljubljani in da si tudi ne bo vzdrževala plačnega stalnega tajništva. Sklenili so tudi protest, »da se okrajni šolski nadzorniki ne smejo stalno nastaviti, ker se smatra to za svobodni razvoj ljudskega šolstva škodljivo.« Kako so prišli do tega sklepa, to pa sam Bog vedi. Najbrže bo tudi tukaj zadi klerikalizem! Če bi okrajni šolski nadzorniki tak sklep napravili, bi bilo to umljivo, ampak učitelji! Število navzočih delegatov je bilo 103; glavnega zborovanja se je pa udeležilo po poročilu liberalnih listov 300. Prihodnja 25 jubilejna skupščina se bo vršila dne 14. in 15. avgusta, tik pred sokolskim zletom v Ljubljani.

Cerkveno odlikovanje. Duhovnim svetnikom ljubljanske škofije je imenovan č. g. Jakob Aljaž, župnik na Dovjem.

Evharistični kongres. Vsi duhovniki, ki se udeležijo kongresa, imajo od 1. do 20. septembra spovedno pravico v dunajski nadškofiji. Treba je le, da vzame vsak svojo jurisdikcijo iz domače škofije s seboj in jo tam pokaže domačemu cerkvenemu predstojniku. — Popolni odpustek lahko prejme vsak udeleženec enkrat, ako prejme katerikoli dan tam svete zakramente, obišče kako cerkev in pobožno moli za edinost katoliških vladarjev, za izpreobrnjenje nevernikov in grešnikov, za povišanje matere sv. katoliške Cerkve. — Nepopolni odpustek 7 let in 7 kvadrangen lahko prejme vsak dan, če moli v katerikoli cerkvi ali javni kapeli pred Sv. Rešnjim Telesom. — Obojni odpustki se lahko obrnejo v prid dušam v vicah. — 14. septembra bo v cerkvi sv. Štefana po veliki maši papežev blagoslov, ki je združen s popolnim odpustkom pod navadnimi pogoji. Posebna milost dunajskega kongresa pa je ta, da prejmejo vsi verniki po celem svetu na dan procesije, t. j. 15. septembra popolni odpustek, ako prejmo doma sv. zakramente in se v duhu združijo z udeleženci na Dunaju. — Z ozirom na te milosti imajo vsi duhovniki, ki bodo spovedovali od 1. do 20. septembra v dunajski nadškofiji, pravico odvezati tudi od škofovih pridržkov.

Iz Poljan nad škofjo Loko. Dne 9. avgusta je obhajal g. duhovni svetnik Jernej Ramoveš 70 letnico svojega rojstva. Na predvečer je priredil občinski odbor v zvezi z gasilnim društvom lepo serenado, pri kateri sta bila zvonik in cerkev krasno okrašena z balončki; cerkveni zbor pa je zapel par mičnih pesmi. Drugo jutro jebral g. svetnik slovesno sv. mašo, pri kateri sta mu asistirala njegov brat duhovni svetnik Andrej Ramoveš iz Dobrepolj in njegov nečak g. Jakob Ramoveš, župnik iz Velikih Lašč na Dolenjskem; g. dekan Mat. Mrak iz Stare Loke je pa v lepem cerkvenem govoru slikal življenje in delovanje gosp. svetnika Jernej Ramovša. Pri krasno uspelem petju med sv. mašo je delovala tudi gdca Josipina Tavčarjeva iz Visokega, za kar ji bodi tu izrečena iskrena zahvala. Na mnoga leta!

Nadsvetnik Vajkard Gandini je z rodbino zapustil Novo mesto ter se pre-

selil v Gradec. Ljudomila rodbina ostane v najboljšem spominu.

Novo gimnazijsko poslopje v Novem mestu je na zunaj že čisto gotovo. Kakor se govori, pa ne bo notranja oprava gotova do začetka šole, ker so se dela, kakor zidanje sploh zakasnela. Torej bo treba s šolo pričeti v starem, napol podrtim poslopiju vsled omenjenih netočnosti. Dovolj žalostno za uboge dijake! Treba bi pač bilo, da bi se merodajni faktorji vendar enkrat malo pobrigali, kako se je zidalo in kaj se še sedaj dela! O kakem tenisu in drugih športnih pripravah ni duha! Novo poslopje je zidano po srednjeveškem načinu in se razlikuje od starega samo v tem, da je novo. Okna so tako velika kot v prejšnjem, vhod je skoro še manjši, prostor za igrišče leži poševno. Ali se ne bi žrtvovalo še par tisoč kron in bi imeli poslopje, ki odgovarja modernim zahtevam.

Žrtve »Jadrana« v Zagrebu. Član ravnateljstva propadle zadruge »Jadrana«, R. S., se je iz strahu pred bližajočo se glavno razpravo zastrupil; našli so nezavestnega na cesti, a hitra pomoč ga je rešila.

Odlikovanje. Višji državni pravdnik v Gradcu, dvorni svetnik Alfred Amschl, je odlikovan z vitežkim križcem Leopoldovega reda.

Imenovanja pri Južni železnici. Sprejeti so v službo uradniški aspiranti: Martin Križan, Fran Pagon in Karel Šubič. Premeščeni so: asistent Jožef Gerič z Opčine v Št. Peter na Krasu; adjunkt Ernest Jeraš iz Trbovelj kot postajenačelnik v Hoče, zač. asistent Ivan Zorko iz Sevnice v Trbovlje, uradniški aspirant Rudolf Mejak iz Zaloga v Sevnico in uradniški aspirant Fran Žekar iz Borovnice v Kranichfeld-Frauheim.

Za poštne asistente so imenovani poštni vežbeniki: Fran Petek, Ridiger Vidali, Rajmund Modic, Atilij Petracco, Ernst Jagritsch, Ivan Schiozzi, Ferdinand Vešnik, Ivan Prinčič, Josip Povšič in Anton Perko za Trst; Blaž Ukusič za Pulj; Hugon Suttora za Mali Lušinj; Egidij Eppich, Adolf Kaffou in Ivan Zupanec za Ljubljano in Albin Weber za Št. Peter na Kranjskem.

Poseben vlak iz Reke v Postojno. O priliki poletne jamske veselice dne 15. t. m. vozi med drugimi tudi poseben vlak iz Reke — Matulje v Postojno in nazaj. Iz Reke odhaja ob 1. uri 30 min. pop., iz Matulja ob 2. uri 18 min. pop. ter prihaja v Postojno ob 4. uri 4 min. Iz Postojne odhaja ob 8. uri 50 min. zvečer ter je ob 10. uri 14 min. v Matuljah in ob 10. uri 32 min. v Reki. Vozna cena je polovico znižana. Vlak vozi pri vsakem vremenu.

Umrl je na Viču pri Ljubljani v soboto po daljši bolezni nadučitelj Anton Stres. Pokojnik je bil rojen v Bovcu leta 1871., svoje študije je dokončal v Kopru in je potem služboval v tolminskem okraju. Zadnja leta je bil nadučitelj v Cerknem. Bil je vesten učitelj, ki je strogo natančno izpolnjeval svoje dolžnosti. Svoj prosti čas je posvetil našim goram, ki jih je gorko ljubil. Ni ga višjega vrha v slovenski domovini, da bi pokojnik ne stal na njem. — Priporočamo blagega pokojnika v prijazen spomin in v molitev. Naj v miru počiva!

Vič-Glince. Posebni vlak, ki nas bo popeljal 25. avgusta v romantični Bohinji, nam je c. kr. železniško ravnateljstvo že dovolilo in nam poslalo sledeči vozni red. Z državnega kolodvora v Šiški odhajal bo vlak ob 3. uri 50 minut zjutraj ter bo dospel v Bohinjsko Bistrico ob 6. uri 6 min. Odhajal bo zvečer od tam ob 8. uri 14 min. in se vrnil na državni kolodvor v Šiško ob 10. uri 36 minut zvečer. Torej nam bo na razpolago 14 ur, katere bomo uporabili v to, da bomo obiskali vse znamenitosti Bohinje in Bohinjskega jezera ter se naučili zdravega gorskega zraka in se v veseli družbi navzeli novega duha za naše delovanje. Za razvedrilo bo skrbel društveni pevski zbor in društvena godba, ki bo polnoštevilna spremljala izletnike. Do zdaj je oglašanih okrog 270 izletnikov. Kdor se nam želi pridružiti, se še lahko in naj se blagovoli zglasti v tukajšnjem župnišču ali pri g. Fran Gorjupu, predsedniku društva in delovodji c. kr. tobačne tovarne. Vožnja tja in nazaj stane 4 krone. — Prijatelji lepe Gorenjske, skupaj, čim več nas bo, tem zanimivejši bode izlet. Podrobnosti o izletu bomo še priobčili. — Dezertar Franc Škerlj je že pod ključem. Več dni mu tudi pomnoženo orožništvo ni moglo do živega, dasi se je klatil v neposrednji bližini in je imel, kakor je zdaj sam povedal, svoje zavetje na Martinovem kozolcu tik državne ceste. Izdale so ga cigarete. Vjel se je pa na kozolcu blizu rojstne hiše. Gospodinja Armič je čutila blizu kozolca duh po tobaku. Gre na kozolec, premeče nekaj otepov in zagleda tu počivajočega Franceljina. Prosi jo, da naj bi ga pustila tu do večera. A ona gre naznaniti njegovemu očetu. Ko oče pride, se Francelj udá svoji usodi. Oče naroči voz in v zaprti kočiji sta se še v soboto odpe-ljala oba v Ljubljano, kjer je oče begunca sina izročil v šentpetersko vojašnico.

Francelj je marsikaj »zanimivega« izpovedal iz zadnjih dni svojega življenja. Pri-znal je tudi, da je on povzročil tatvino pri očetu, Novakovih in g. Končanu. Vsa občina se je oddahnila, ko smo zvedeli, da je v rokah pravice ta mladi klativitez, kajti nihče ni bil varen, da ga ponoči kdaj ne obišče.

Vspenjača na Učko. Dunajsko železniško ministrstvo je podelilo zagrebškemu inženirju Dušanu Biraču predkoncesijo za gradnjo vspenjače iz Ike na vrh Učke in iz Opatije v Veprinac.

Umor v Sarajevu. Minulo sredo ponoči je v Sarajevu 18letni sluga Pavel Berticioli iz zasede zabelod svojega gospodarja 36letnega Salit Muklića, ki je ob napadu klical na pomoč. Berticioli je pobegnil in ko so ga prijeli, je izjavil, da je gospodarja umoril iz maščevanja, ker ga je večkrat ozmerjal. Temu pa ni verjeti, marveč je morilec najbrže nameraval Muklića oropati, ker je vedel, da brani pri sebi večjo vsoto denarja. Muklić je namreč nedavno prodal svojo kavarno. Berticioli je doma iz Dalmacije iz jako ugledne družine; izpočetka je hotel postati frančiškanski brat ter je bil v sarajevskem frančiškanskem samostanu. Tu se je izprva jako pohvalno zadržal, kasneje pa se je čisto izpremenil in končno pobegnil. Sedaj je postal morilec.

Za dekana prebendarskega zbora v Zagrebu je bil 9. t. m. za leto 1913. izvoljen v. l. g. Mirko Kapič.

Pomen telefona. Kako važno prometno sredstvo je telefon, priča najbolj naraščanje telefonskega omrežja. Od 1. aprila t. l. pa do 1. julija istega leta se je razširilo telefonsko omrežje v naši državi za 386.299 kilometrov. Tako so dobili zadnji čas telefonsko zvezo v Portorosi pri Piranu, nadalje v Borovljah in Podgori na Korškem ter pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. V tem istem času je narastlo število javnih govornic za 48 ter javnih telefonskih avtomatov za 18. Upajmo, da ga dobimo tudi na Kranjskem vsaj po važnejših letoviščih ter prometnejših mestih in trgih!

Sodnijsko imenovanje. Imenovan je oficijal pri okrožnem sodišču v Celju g. Anton Spende za nadoficijala pri okrožnem sodišču v Litiji.

Pri žrebanju turških srečk 1. avgusta t. l. je zadela 400.000 frankov številka 389.758, 30.000 frankov št. 209.692, po 10.000 frankov številke 1.042.444 in številke 1.382.100, po 2500 frankov številke 682.447, 1.310.452, 1.632.093, 1.652.851, 1.946.292, 1.956.637, po 2000 frankov številke 34.328, 724.602, 733.365, 1.057.234, 1.075.206, 1.090.475, 1.735.208, 1.811.346, 1.877.718, 1.887.241, 1.921.279, 1.956.636, po 1000 frankov številke 34.326, 34.329, 386.161, 426.787, 497.462, 687.587, 709.667, 737.737, 773.568, 872.168, 872.169, 906.750, 922.924, 964.834, 962.965, 1.168.976, 1.354.909, 1.432.793, 1.432.794, 1.514.908, 1.631.446, 1.790.506, 1.877.720, 1.920.043, 1.947.218, 1.953.112, 1.965.108, 1.439.423.

Bolgarski kmetje na potovanju. Koncem minulega tedna se je v Zagrebu ustavila družba bolgarskih vinogradnikov, 23 po številu, ki v gospodarsko-naučne svrhe potujejo v Italijo in Francijo. V zagrebški okolici so si Bolgari ogledali razna vzorna gospodarstva.

Samoumor bivšega poslanca Šandorja Popovića. Minulo soboto popoldne si je v Osjeku bivši srbski poslanec v hrvaškem saboru in peštanski zbornici, Šandor Popović, v samomorilnem namenu porinil nož v srce in bil v hipu mrtev. Ta vest je vso srbsko in hrvaško javnost silno presenetila; niti najbližji znanci ne vedo, kaj naj bi bilo gnalo Popovića v smrt. Znano je le toliko, da je Popović že dalj časa bolehal na živcih in da je bil nedavno v Pešti, da bi se tam dal preiskati po večakih; ko se je vrnil iz Pešte, je bil še bolj pobit in molčeč, ter se zato domneva, da so se mnenja peštanskih zdravnikov tako neugodno glasila, da je Popović obupal. — Pokojni Šandor Popović je bil star 50 let; bil je izvrsten gospodar, najboljši zgled osješkimi okoličanom, ter zelo imovit. Bil je duša osješkega gospodarskega društva in je tudi med ljudstvom silno mnogo storil za narodno in gospodarsko organizacijo. V občinski zastop mesta Osjek je bil mnogo vrsto let zaporedoma izvoljen. V političnem oziru je pripadal srbski samostalni stranki in je bil od leta 1908. zastopnik okraja Dalj. Popović zapušča vdovo in šest otrok.

Imenovanje za častnega meščana. Županski svet starega, historičnega kraljevskega mesta Trevi je imenoval g. V. R. Smichovskega, tovarnarja v Praži, v svoji seji za častnega meščana za zasluge na polju obrti in vzajemnega prometa, kakor tudi za njegovo delavnost na dobrodelnem polju.

Z zidarskega odra je padla v Zagrebu 16letna delavka Jandrić in se težko poškodovala.

V Sarajevu ustavljen list grofa Orsicha-Slavetića. Prejšnji urednik »Sarajevoer Tagblatta«, grof Orsich-Slavetić izdaja v Sarajevu s 4. t. m. štirivinarski hrvaški list. Že orvo številko so oblasti

zaplenu, ker lista niso javili oblastem. Številko dne 10. t. m. so pa zaplenili, ker grof ni založil predpisane kavicje. Proti grofu so uvedli kazensko postopanje.

— **Poštni debit** za Hrvaško je odtegnjen »Hrvatskemu Dnevniku«

— **Obesil se je** v Zagrebu pismo- noša Fran Lehocki. Nedavno so mu že- no odnesli v umobolnico. Menda ga je to tako potrolo.

— **Iz Zagreba izgnani oproščenci v Jukičevi pravdi.** Včeraj so izpustili iz zaporov vse štiri v Jukičevi pravdi oproščene obtožence. Čez nekaj ur jim je pa policija dostavila odlok, da so za dobo petih let izgnani iz Zagreba.

— **Novice iz Amerike.** Vlak je povozil 19letnega Slovenca Antona Goveka v Little Fallsu. — Utonil je v Indianapolisu Josip Ivančič. — Vlak je povozil v Cumberlandu 24 let starega Jakoba Jak- leta iz Hrušice na Notranjskem. — Odšli so nazaj v domovino Marija Stanič, Josipina Potisek, Franc Krašovic, Anton Bevk iz New-Yorka. — Poročili so se v Dunlo Ivan Ivančič z Ivanko Strle, Andrej Milavec z Urško Iheršič, Lojze Bavdek z Marijo Kostek, Jakob Naglič z Anico Senico. — Odšli so nadalje iz New-Yorka v domovino: Franc Obreza, Franc Kern s soprogo, Anton Janez z družino, Anton Kranj, Franc Tomej, Ivan Gliha.

Društva.

— **Telovadni odsek »Orel«** v Horjulju vabi k javni telovadbi, ki jo priredi s so- delovanjem sosednih bratskih odsekov dne 25. avgusta 1912 s sledečim sporedom: Ob 1. uri sprejem bratskih odsekov, ob 2. uri skušnjava za javno telovadbo, ob 3. uri javna telovadba, in sicer: a) rajalni pri- hod; b) proste vaje; c) orodna telovadba; d) moreška; e) rajalni odhod. Po javni telovadbi prosta zabava, srečolov, petje, godba itd. — Vstopnina k prireditvi 20 v. Vstopnice je vidno nositi. Ker je čisti do- biček namenjen za društveni dom, se pre- plačila hvaležno sprejemajo.

— **Na Črnučah** se bo slovesnost otvo- ritve in blagoslova »Društvenega Doma« vršila v nedeljo, dne 25. avgusta t. l. po sledečem sporedu: Dopoldne: 1. Ob pol 10. sprejem društev pred »Domom«; 2. ob 10. sv. maša, ki jo daruje podpredsednik S. K. S. Z., preč. g. L. Smolnikar; 3. po sv. maši blagoslov »Društvenega Doma«, slavnostni govor, ki ga govori drž. in dež. poslanec g. svetnik Franc Povše, obhod po vasi; 4. kosilo. — Popoldne: 1. Ob pol 3. litanije; 2. ob pol 4. javna telovadba pod vodstvom zvezinega načelnika br. V. Je- ločnika; 3. ljudska veselica z godbo, s petjem, srečolovom in z govori. — Vstop- nina k ljudski veselici 30 vin. — Veselica se bo vršila na vrtu gostilničarja gosp. Rebola »pri Gameljčanu«. Za abstinence bo preskrbljeno; turška kavarna bo točila pristno kavo. — Pri telovadji in prosti zabavi sodeluje sl. domžalska godba. — Slavnost se vrši pri vsakem vremenu. Va- bijo se vsa naša društva in vsi prijatelji naše organizacije. Da se more udeležnikom dobro in točno postreči, prosimo, naj se društva, oziroma posamezniki javijo za kosilo »Izobraževalnemu društvu na Čr- nučah, pošta Jezica« do 21. avgusta. t. l.

Ljubljanske novice.

Ij **Seja Zveze Orlov** je danes točno ob sedmi uri zvečer. Ker je na sporedu važen razgovor, se želi točne in polno- številne udeležbe.

Ij **Duhovne vaje** za duhovnike ljub- ljanske škofije bo vodil v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano od 26. do 30. avgusta kot pisatelj znani redemptorist P. Ivan Polifka.

Ij **Podmaršal**, ekselencia Kusmanek, se je vrnil z dopusta in je zopet prevzel štacijsko poveljstvo v Ljubljani.

Ij **Dve narodno-socialni stranki** sta se menda te dni v Ljubljani ustanovili; ena pod patronanco narodno-napredne stran- ke, oziroma pod vodstvom gosp. Juvana, druga pa samostojna, ki si je, kakor nam njeno tajništvo oficijelno naznanja, že izvo- lila svoj odbor: Fiala, predsednik; Lojze Prek, tajnik; Ivan Robas, blagajnik. Libe- ralna stranka se te narodno-socialne stranke, kakor se nam poroča, največ za- raditega boji, ker bi tako utegnila še preje izgubiti svojo večino enega glasu v ljub- ljanskem občinskem svetu. — Fakt je, da so mnogi elementi, ki bi radi, da se libe- ralna stranka demokratizira, skrajno ne- zadovoljni, ker sedanje vodstvo z vsemi kripilji vzdržuje buržoazijski značaj stran- ke. Narodno-napredna stranka je po dr. Tavcarjevem izreku stranka le za tiste, ki »kaj imajo«. Delavec sme za narodno- napredno stranko glasovati, njenim vodi- teljem serenade prirejati, balončke v spre- vodih nositi, sicer pa naj se delavec trudi in muči naprej, kakor se je že za časa egip- tovskih faraonov — saj liberalne gospode to ne boli.

Ij **»Naša Moč«**, glasilo krščansko- socialnega delavstva, nam poroča, da je dobilo oficijelno obvestilo tajništva na-

rodno-socialne stranke, da se je ustanovila v Ljubljani narodno-socialna stranka.

Ij **Deško zavetišče iz Meidlinga (Du- naj XII.)** je prišlo včeraj ob 11. uri do- poldne iz Beljaka v Ljubljano. Na kolo- dvoru je velika množica pričakovala gojence. Sprejel jih je v imenu ljubljans- kega podružnice avstrijskega mornari- škega društva podružnični blagajnik, g. poštni oficijal Levert, ki je sploh vodil vse težavne priprave za ta izlet zavetiščnih gojencev. Po sprejemu so šli gojenci v vojaškem redu z lastno godbo po mestu in med drugim napravili pod- oknico tudi županu pred magistratom. Igrali so »Mlade vojaške«, kar je občins- tvo sprejelo s simpatičnim odobravan- jem. Zavetiščni izlet vodi ravnatelj, g. nadporočnik K. Bitterlich in podravnatelj, g. H. Erblich. Prenčujejo ti mladi gojenci v domobranski vojašnici. V Ljubljani prirede celo vrsto produkcij, deloma za svoj potovalni fond, deloma pa na korist fondu za prireditve dija- škkih izletov ljubljanske podružnice av- strijskega mornariškega društva. Vsled koristnega namena je dober obisk pri- reditev zelo želeli. — Včeraj zvečer se je v »Unionovi« dvorani vršil prvi kon- cert godbe deškega zavetišča v Meid- lingu pod vodstvom kapelnika g. K. Arnbargerja. Zal je moral nastopiti or- kester s pihali, ker so se drugi instru- menti zakasnili na železnici. Dobro ob- iskani koncert je posetil med drugimi g. divizijski komandant, podmaršal Kusmanek, državni in deželni po- slanec Jarc, več čč. gg. kanonikov in več odbornikov ljubljanske podružnice avstrijskega mornariškega društva. Go- jenci so svoj težki koncertni program izvajali relativno dobro. — Danes zve- čer ob pol 8. uri se vrši v dež. gledališču ob zelo nizkih cenah dramatska pro- dukcija zavetiščnih gojencev, na kar občinstvo še enkrat opozarjamo.

Ij **Musica sacra** v cerkvi nemškega viteškega reda v Križankih v četrtek, dne 15. t. m., na praznik Marijinega vnebo- vzetja: Ob 10. uri pridiga, nato slovesna sv. maša. Izvajalo se bude sledeče: Četrta maša v T-molu s spremljevanjem orkestra, zl. M. Brosig, graduale propter veritatem in ofertorij assumpta est Maria, zl. K. Kristinus, Tantum ergo, zl. Ant. Foerster. (Vse vloge s spremljevanjem orkestra.)

Ij **Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem** bo imel poslovne ure od danes naprej do preklica od 8. dopoldne do 2. popoldne. Radi odsotnosti ravnatelja naj se računa pri tehnično-strokovnih vlogah na štiritedensko zamudo rešitve. V nujnih zadevah naj se obrača na predsednika zavoda, g. I. Kregarja v Ljubljani.

Ij **V Ameriko** se je hotel včeraj od- peljati leta 1893. v Veliki vasi pri Kr- škem rojeni Martin Mlakar ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti, a mu je na- kano preprečil na južnem kolodvoru službujoči stražnik.

Ij **Otroka našli v cerkvi.** Sinoči so našli v šentpeterski cerkvi v škatlji 6 mesecev starega mrtvega otroka. Poli- cija je dognala, da se ni pripetil zločin, marveč da je ženska prinesla mrtvega otroka le blagoslovit in ker je bilo pre- pozno, ga je popustila v svoji lahkomiš- ljenosti kar tam.

Ij **Ponesrečeni nabornik.** Kakor se nam poroča, ni ponesrečeni nabornik Ignacij Šarc sam skočil skozi okno, ampak je po nesreči skozi padel.

Ij **Nevaren dezertier.** Dne 2. aprila je od svojega polka pobegnil leta 1890. v Bojancih pri Adlešičah rojeni Rade Vrhinc, kateri se sedaj potepa po Kranj- skem in Hrvaškem in je sumljiv raznih vlovov, nevarnega pretenja in pošku- šenega umora. Varnostne oblasti ga marljivo zasledujejo.

Ij **Bitka na vodi.** Včeraj sta se v čolnu ob Trnovskem pristanu sprla dva čolnarja iz Podpeči in se slednjič de- jansko spoprijela. Ko je hotel eden oplazi- ti svojega nasprotnika z veslom, mu je spodrsnilo in je telebnil v vodo. Na- padeni mu je iz vode takoj pomagal, nakar se je zopet začel tepež. Ker je bila pa bitka le vedno hujska, je straž- nik močnejšega odvedel na trnovsko stražnico in ga toliko časa pridržal, da je prvi odveslal ves moker proti domu; pridržani se je pa pozneje tudi ves pre- močen odpeljal z vlakom.

Telefonska in brzojavna poročila.

LUKACS BO GOVORIL. — VELIKAN- SKO SPREMSTVO.

Budimpešta, 13. avgusta. Ministr- ski predsednik Lukacs se je v sprem- stvu 100 poslancev podal v svoj volilni okraj, kjer bo v četrtek podal račun o svojem političnem delu.

SPOR MED VATIKANOM IN RUSIJO.

Peterburg, 13. avgusta. Po vesteh, došlih iz Rima, so odnošaji med Vati- kanom in rusko vlado zelo napeti. Mi- nistrski rezident v Rimu, dr. Melinov, je izročil kuriji memorandum ruske vlade proti katoliškemu duhovništvu,

ki da dela katoliško propagando in podpira nezadovoljne poljske elemente. **Vatikan je memorandum energično od- bil.**

DOGODKI V TURČIJI.

Carigrad, 13. avgusta. Sklep ministr- skega sveta glede albanskih zahtev se še ni predložil v sankcijo, ker se čaka odgo- vor Albancev. — Poročnika Salima so zaprli, ker je skušal zapeljati eno stotnijo železniškega polka k uporu. — Majorja redifov Gora je neki neznanec na potu v Prizrem ustrelil.

ODLIKOVANI JUNAK.

Rim, 13. avgusta. Kralj je imeno- val kapitana Henrika Millo, ki je v noči od 18. do 19. julija t. l. vdrl s torpedov- kami v Dardanele, za kontreadmirala.

NOVI MAROŠKI SULTAN.

Pariz, 13. avgusta. Odpoved Muley Hafida je gotovo stvar. Francoska vla- da je določila za njegovega naslednika njegovega brata Muley Jusuffa.

ODMEVI ŠKANDALOV V PULJU.

Rovinj, 13. avgusta. Tu je bil včeraj obsojen bivši skladiščnik občinske pli- narne Rudolf Schallmeyer na tri mese- ce težke ječe, poostrene s postom in izolacijo. Njegova afera je v zvezi z malverzacijami inženirja plinarne Jo- žefa Lebana, ki pride tudi pred sod- nijo.

VELIKA NESREČA V DORTMUNDU.

Dortmund, 13. avgusta. Na žarečem prostoru za žlindro so se razvili plini, ki so eksplodirali in usmrtili veliko de- lavcev. Le trije so se rešili. 12 trupel so našli.

Dortmund, 13. avgusta. V jeklarni Hoesch se je velik kup žlindre podrl in zasul 26 delavcev. Dozdaj so 13 trupel iz kupa potegnili.

OB POGREBU ŽRTEV V BOCHUMU.

Bochum, 13. avgusta. Policija je za- plenila več socialno-demokratskih trakov na venci, ki so jih nosili za pogrebom žrtev, ker so se nahajali na njih hujskajoči napis. — Dva voza cestne železnice, v katerem so sedeli ljudje, vračajoči se od pogreba, sta skočila iz tira. 3 osebe so smrtnonevarno ranjene, 7 težko, 10 pa lahko.

SEDEM MORILCEV USMRČENIH.

Newyork, 13. avgusta. Tu so na en dan usmrtili sedem morilcev, in sicer šest Lahov in enega zamorca.

ŠPIJON ARETIRAN.

Lvov, 13. avgusta. Poštneja mojstra v Halyczu, Tadeja Konobinskega, so zap- rli, ker je špijonorjal za Rusijo.

POSLEDICE POTRESA V TURČIJI.

Carigrad, 13. avgusta. Iz razvalin mest, ki jih je potres porušil, vlačijo mrt- vece. 50.000 oseb je brez strehe.

Carigrad, 13. avgusta. Vsled potre- sa se je na nekem hribu odprl krater, iz katerega se vzdiguje dim.

NESREČA V GORAH.

Inomost, 13. avgusta. Sin posestni- ka hotela v Sterzingu, Obeserja, se je v gorah ubil.

PARNIK ZADEL NA LEDENO GORO.

Newyork, 13. avgusta. Parnik »Cor- sica«, ki je zadel skupaj z ledeno goro, se je znatno poškodoval, toda je mogel nadaljevati svojo pot.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Rim, 13. avgusta. Osební vlak Rim— Veltri je skočil iz tira. Strojevodja, kurjač in dva potnika so ubiti, 50 je ranjenih.

UMRL NA DELU.

Trst, 13. avgusta. Ko je v nedeljo zve- čer mehanik Rudolf Senica iz Ljubljane, stanujoč v ulici del Rivo št. 11, opravljal neko nujno delo v ladjedelnici Sv. Marka, mu je padel na prsi velik kos železa ter mu provzročil težke notranje poškodbe. Prenesli so ga v mestno bolnišnico, kjer je kmalu potem umrl.

UBIL SE, KO JE LOVIL GOLOBE.

Trst, 13. avgusta. V soboto zvečer se je podal 21letni dobrovoljec Josip Holmoz iz Budjejevic, pešpolka št. 97, v spremstvu dveh četovodij tretjega bataljona, ki se nahaja sedaj v Bazovici, v neko podzem- sko votlino na golobji lov. Kot edino opravo je Holmoz vzel seboj 15 metrov dolgo vrv, katero si je ovil okoli telesa in na kateri se je spustil v globočino. Ko ga dolgo ni bilo nazaj, si je nadgasilec Riolfatti ovil vrv okoli života in se spustil v 125 m globoko jamo. Na neki štrlini je našel truplo Holmoza, ležečega na obrazu. Truplo Holmoza so prenesli v bazoviško mrtvašnico.

KNJIŽEVNOST.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. — Cena 3 K, v platnu vezana 4 K. — To je za preprostega človeka, kakor tudi izobražencu potrebna knjiga. Kdorkoli bo prišel v zadrego in ne bo vedel, kako se mu je vesti ob kočljivih prilikah, našel bo v njej zanesljivega svetovalca, ki ga bo

rešil vsake neprilike ter mu pomagal, da se ogne nevarnih kleči družabnega živ- ljenja. Prvotni vtis, ki ga napravi človek, je često odločilen in mnogokrat je človeška sreča odvisna od zunanega nastopa. Zato naj si vsak nabavi to zlato knjigo ter naj uravna po njenih navodilih svoje vedenje, ki bo potem prijetno, prikupljivo in vsa- kemu dopadljivo.

Stanko Premerl, 100 Praeludia organi (album orgelskih preludijev). 3 K 80 v. — Priznani znanstveni glasnik za cerkveno glasbo in liturgijo »Gregorianische Rund- schau« piše o tej krásni zbirki doslovno tako-le: »Eine der gediegendersten Sam- mlungen von leichten Orgelpraeludien in den gebräuchlichsten Tonarten. Die Stücke sind teilweise kadenzartig, teil- weise aus Imitationen und Fugensätzen bestehend, die größere Zahl ganz kurz, nur ein oder zwei Linien umfassend, an- dere, aber in der Minderzahl, etwas län- ger, bis eine ganze Seite einnehmend. Premerl ist ein Musiker durch und durch, neben Foerster, Sattner u. a. der Begrün- der der slovenischen Schule. Diese Orgel- sammlung ist auf das wärmste zu empfehlen.«

Finžgar, »Naša kri«. Finžgarjeva drama je izšla zdaj v lični obliki natis- njena. Pisatelj je svoje delo, ki je in ostane naša najboljša zgodovinska drama, še izpopolnil, tako, da tvori se- daj umotvor, ki mu ni mogoče ničesar prigravarjati. Tendenca je položena zdaj še bolj v dejanje samo, slog je kratek, lapidaren, vse osebe ostro izklesane, neverjetnosti (3. dejanje) odpravljene, dogodki teko še bolj naglo in živo, ne- potrebne retorike ni več. To je kos slo- venske zgodovine, obenem simbol trp- ljenja in tudi zmag našega ljudstva, slavospev naše krvi. — »Naša kri« je sedaj postala last našega ljudstva, uprizarjala se bo na odrih naših iz- obraževalnih društev in se bo brez vsa- kega dvoma tako ukoreninila kakor nobena druga. Saj je vpliv te drame neprecenljiv. Slovensko ljudstvo vidi tu upodobljeno samo sebe, svojo trdo in grčavo naravo, se navduši za svoje ideale, se uči samo sebe upoštevati in zaupati vase in v svojega Boga. Mladi- ni bo vtila igra novega ognja, to je njen pomen zlasti za tiste, ki jo bodo upri- zarjali. Povzdignila bo pa tudi lepoču- tje v najširših krogih našega naroda, estetsko izobrazbo, ki je tako potrebna, saj nam dobrih iger tako manjka! — Knjiga stane 1 K 40 vin., eleg. vezana 2 K 50 vin. in se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — Naša društva, ki si lepih in umetniško dovršenih iger tako žele, bodo po »Naši krvi« gotovo željno posegla in tudi posamezniki si bodo radi omislili to delo, kateremu nimamo Slovenci veliko enakih, na dramatičnem polju gotovo nobenega. Omeniti nam je še jezik, ki je tako kra- sen, da ima vsaka beseda zase užitek. To je res jezik našega ljudstva, kakor jeklo, ki se kreše ob jeklo. »Naša kri« se bo udomačila po vsej slovenski zemlji!

: Naročaito „Slovenca“ .:

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 13 avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912 11'47
Rž za oktober 1912 9'40
Oves za oktober 1912 9'66
Koruza za avgust 1912 9'40
Koruza za maj 1913 7'55

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m, sred. tlak 736'0 mm

Dnevi	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celzijnu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
12	9. zveč.	735'2	13'9	sl. zrah.	oblačno	
13	7. zjutr.	33'4	12'6	brevetv.	del. jasno	0'0
	2. pop.	31'1	20'1	sl. jzah.	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 12'8°, norm. 19'1°.

Razne stvari.

Bankovci v želodcu. V Krakovu za- prta mednarodna žepna tatova Aron in Izak Rosenfeld, ki sta ukradla v ekspres- nem vlaku poslancu Blumu 74.000 kron, nista hotela v zaporu jesti. Upraviteljstvu jetnišnice se je to zdelo sumljivo in prisi- lilo je tatova, da sta morala piti ricinovo olje. Uspeh je bil čudovit in presenetljiv. Ricinovo olje je povzročilo, da je prišlo iz želodca enega brata v dveh obrokih 16.000 kron, iz želodca drugega brata pa 20.000 kron v bankovcih, ki sta jih zvitja ptička snedla.

Velika nesreča v Kijevu. 15 mrtvih, 27 ranjencev. V Kijevu se je podrla ponoči neka dvenadstropna hiša. Dozdaj so iz- vlekli izpod razvalin 15 mrtvih in 27 ran- njencev.

Cesar Yoshihito. Novi japonski vladar, mikado Yoshihito, je star 33 let. Pri njegovi vzgoji je gledalo na to, da se podre tradicionalna zagrajenost dvorskega življenja. Pred 25 leti so mnogi Japonci zmajevali z glavami, ko so videli pri vrtnih veseljih cesarjevega edinega sina, ki mu je bilo takrat osem let, prosto kretati se med gosti. Bil je jako živahen, nežen dečko v vojaškem kroju, z visoko kučmo na malce preveliki glavi. Nekemu zastopniku topničarske tvrdke Krupp, katerega je srečal, je dal na znanje z glasi bum-bum, katere je spremljal s primernimi kretinjami razumnosti, da ga pač dobro pozna. Tudi njegovo šolanje v javni gimnaziji za plemiče je bilo za Japonko nekaj nenavadnega. Če so pa mislili, navaditi ga s tem na javni nastop, so se motili. V letih razvoja se je lotila namreč prejšnjega živahnega dečka neka na Japonskem nenavadna plahost, ki se je še povečala, ko je počasi okreval po dolgi in težki bolezni. Nemški profesor Baelz, ki deluje na cesarski univerzi v Tokiju, je diagnosticiral na cesarjeviču neko redko, od njega razkrito bolezen, katero je lahko zamenjati z napredovano jetiko; njegovemu trudu se je posrečilo, da je 19 letni mladenič, katerega so že bili smatrali izgubljenega vsled jetike, popolnoma okreval. S telesnimi vajami si je pridobil potem znatno telesno moč. Toda plahost pri javnih nastopih mu je ostala. Da se jo odpravi, so ga hoteli leta 1903. poslati na potovanje v inozemstvo, kar se pa radi ruske vojske ni zgodilo. Posebno njegovi vojaški vzgoji je bila ta bojazen pred javnostjo protivna. Hvalijo pa njegovo prisrčnost v intimnem občevanju in hvaležnost za vsako uslugo. Od nekdanj je bil velik prijatelj živali in pričakovati je, da bo kaj ukrenil proti neusmiljenemu trpinčenju konj na Japonskem, ki se prav nič ne strinja z vladajočim budizmom. Do leta 1905 je bil knez Ito njegov vzgojitelj. Izza maja 1900 je oženjen novi cesar z leta 1884. rojeno princezino Sadako, hčerko kneza Kujo Mihitaka. Rodili so se mu trije sinovi, katerih starejši, sedanji prestolonaslednik, se je rodil v aprilu leta 1901.

Strašen potres v Turčiji. V Baru pri Galipoliju je porušil potres 350 hiš. Ena deklica je ubita, šest oseb ranjenih. V Čakaj je odposlala vlada parnik z živili. V Carigradu je došlo veliko ranjencev in sirot. Dne 11. t. m. ob 9. uri zvečer so v Carigradu zopet čutili lahek potresen sunek, ki je močno poškodoval poslopje finančnega ministristva. Preiskujejo vsa državna poslopja.

Pomotoma ustrelil svojo lastno ženo. V Newyorku je ustrelil borzijanec Callaghan svojo ženo, ko je prišel domov, ker je mislil, da se je splazil v stanovanje kak vlomilec, a mu je šla naproti njegova žena.

Povišanje cene premogu v Pragi. Cena premogu se namerava zvišati 14 do 16 vinarjev pri meterčnem centu. Ceno premogu v industrijske svrhe nameravajo celo povišati za 40 odstotkov.

72 letni stavec je hotel usmrtiti svojo 83 letno sestro. 72 letni Karol Pospisil je v pijanosti napadel v Smichovu svojo 83 letno sestro Emilijo s sekuro in jo nevarno ranil, ker mu ni hotela več dati denarja.

Avtomobilska nesreča. Iz Monakovega poročajo, da je zavozil tvorničar Quass iz Meeraneja s svojim avtomobilom v neko drevo. Ubila se je neka Seidel, Quass in trgovec Wolf iz Meeraneja sta nevarno ranjena.

Naš cesar in letalec. Letalec nadporočnik pl. Blaschke, ki je letel na Dunajskem letalnem tednu pod imenom svoje zaročenke pl. Csakay in dosegel znane velike uspehe, je bil zadnjič v avdijenci pri cesarju. Med drugim ga je vprašal cesar: »Vi hočete poročiti ono damo, pod katere imenom letite?« Blaschke je odgovoril: »Zal, Veličanstvo, da to ne gre, ker nama manjka kavčija.« Cesar mu je pa potrkal na ramo in rekel smehljaje: »Tako pridnim častnikom kakor Vam, ljubi moj nadporočnik, treba pomagati preko tako malih zaprek.« — Sedaj je ukazal cesar srečnemu zaročencu večjo denarno svoto in ker si je del kavčije prislužil že s poletom Berolin—Dunaj, se bo lahko oženil.

Ponesrečena poljska plemiča. Grof Tyszkiewicz in grof Puslowski sta se peljala v avtomobilu v Zankopane. Srečala sta kmečki voz, katerega konji so se splašili in divjali proti avtomobilu. Šofer in oba grofa sta nevarno ranjena. Grof Tyszkiewicz je ženin vdove umorjenega gališkega namestnika, grofa Potoczkega.

Drzen vlom v banko. Ukradenih dva in pol milijona kron. V londonski Wallstreet banki so zasledili bančni rop. Ukradenih je 2.500.000 kron. Roparji so se splazili v banko skozi klet in predolbli zid, da so mogli banko oropati. »Delati« so morali več noči.

Zetev v Avstriji. Po poročilu je stanje zetve v Avstriji, če se računa po sledečem ključu: 1. prav dobra, 2. boljše kot srednja, 3. srednja, 4. manj kot srednja in 5. zelo slaba, sledeče: pšenica 2'3, rž 2'2, ječmen 2'5, oves 2'2, koruza 1'9, krompir 2'3, sladkorna pesa 1'7, repa 2'0, zelje 2'2, detelja 2'7, travniki 2'1, pašniki 2'5.

Novo mesto v Sibiriji. Ob izlivu reke Seja v Amur so položili temelj novemu mestu, ki se bo zvalo po imenu prestolonaslednika mesto Aleksejev.

Strašna vročina v Rusiji. Iz vseh pokrajin Rusije se poroča, da je vročina strašno velika in vsak dan večja. V Peterburgu je umrlo na solnarici veliko oseb. Strašna suša je povzročila tudi več požarov. Veliko gozdov in step je pogorelo.

Napad na policijskega načelnika. Nad 100 oseb aretiranih. V Czenstohovem je napadlo 6 oseb policijskega mojstra Piekuva, ki so streljali nanj in na njegovega spremljevalca. Piekuvo in njegov spremljevalec sta ranjena. Policija je nato aretirala nad 100 osumljenih oseb.

Krvavi spopadi med nemškimi in slovanskimi delavci v Duisburgu. Dne 11. t. m. so vrgli nemški delavci iz gostilne v Duisburgu nekega Poljaka, nakar so se potegnili Poljaki in Hrvatje zanj. Vnel se je krvav pretep. Streljali so z revolverji in suvali z noži. Policija in orožništvo je morala rabiti orožje, da je napravila mir. Nevarno ranjenih je pet, lahko pa osem delavcev. Policija je veliko pretepačev aretirala.

Velika avtomobilska nesreča. 23 ponesrečencev. V Dalzetu na Angleškem se je prevrnil avto-omnibus. Ranjenih je 23 oseb. Neka ženska je padla iz avto-omnibusa s svojim otrokom v potok. Mati in otrok sta utonila.

Zaplenjena ladja. Neka laška pomožna križarica je med Bengazijem in Derno zaplenila neko jadnico. Kapitan zaplenjene ladje je sicer izjavil, da vozi ječmen v Trst, a dognali so, da je izkrcaval blago pri Zuari.

Pred laškim vojnim sodiščem oproščeni vjeti turški poročnik. Vojno sodišče je oprostil vojnega vjetnika, turškega poročnika Izmajila Ibrahim obtožbe, ker se je stregel in ranil nekega laškega desetnika in več laških vojakov. Izmajil Ibrahim se je zagovarjal, da so ga z vinom opijanili njegovi laški častniki tovariši in je prosil, naj se na to ozirajo, ko mu bodo odmerjali kazen. Vojno sodišče je nato turškega častnika oprostil. Ko se je Ibrahim Izmajil vrnil v vojašnico, je poiskal laškega desetnika, ki ga je »v dobri volji« oklofotal, mu dal roko in ga v znamenje miru in sprave poljubil.

Nesreča pri vojaški tekmi, 1 huzar mrtev, več ranjenih. Pri jahalni tekmi 8. honvedskega huzarskega polka je padel neki stražmojster tako nesrečno s konja, da se je ubil, več huzarjev je pa nevarno ranjenih.

VPisovanje v »Komenskega« šole v X. okraju na Dunaju, ki se vrši vsako leto pred počitnicami, priča, kako potrebne so dunajske češke šole. — Na golo enkratno naznanilo v listih, brez vsakršne agitacije se je priglasilo toliko otrok, da ni bilo možno vseh sprejeti, ampak je bilo več šolarjev iz višjih in do 100 šolarčkov iz nižjih razredov, ki niso bili sprejeti. Za vsprejem svojih otrok v imenovane šole prositi tudi marsikatera družina, ki bi se rada preselila zaradi svojega poklica v prestolno mesto.

Posestvo Turgenjeva. Iz Petrograda poročajo listom: Turgenjevo posestvo Spaskoje-Lutvinov je kupila sedanja lastnica O. Galachovova. Posestvo obsega 1000 hektarjev polja, loke in gozda. Grad obdaja krasen, star park. V parku spominja na Turgenjeva zlasti lepi drevored, ki ga je slavni pisatelj sam iznegoval. Spomina vreden je tudi paviljon, v katerem je pisal svoj znameniti roman »V Predvečer«. V gradu živi zdaj bivši Turgenjevov hišnik Michailov. Gospa O. Galachovova namerava zgraditi Turgenjevov muzej, ker ima na pesnika mnogo spominov, zlasti mnogo rokopicov.

Kaznjenc z umetnima rokama. V kaznilnici v Steinu nedoleč od Kremsa je nedavno tega umrl 41letni bivši vinogradnik Jožef Meisel iz Langenloisa, ki je bil leta 1902. obsojen zaradi požiga na desetletno ječo. Pred dvema letoma so temu kaznjencu zavoljo zastrupljenja krvi amputirali obe roki ter mu je nadomestili z dvema umetnima rokama, s katerima se je bil jetnik navadil prav dobro delati.

Samoumor enoletnega prostovoljca. V Gyulu se je s službeno puško ustrelil 22 letni prostovoljec Emerik Bellenta, ker ga je baje šikaniral njegov stotnik Feher. 13 letni morilec obsojen na smrt. Porotno sodišče v departementu Seine je obsodilo na smrt nekega 13 letnega dečka, ki je umoril svojo teto in odnesel malo vsoto denarja.

Rudarska nesreča pri Bochumu. Dne 12. t. m. so razdelili svojcem ponesrečenih rudarjev dar cesarja Viljema. Vdove ponesrečencev so dobile po 150, svojci ne- oženjenih ponesrečencev pa po 100 mark.

Novi biplan Farmanov. Slavni francoski konstruktor aeroplanov Henrik Farman je izdelal nov biplan, čegar krila se lahko zlože. Razpeti krili merita 9 metrov, ki se pa dasta na tleh v nekaj minutah skrčiti na 3 metre. Henrik Farman je letel s tem biplanom v Chalons. Po vzletu je zložil krili biplana, privezal biplan zadaj k avtomobilu in pohitel z njim v Pariz, koder se je peljal po živahnih cestah in ulicah v garažo za avtomobile. Farman je preletel s tem miniaturnim biplanom 113 kilometrov na uro.

Mesto zločinov. Šef newyorške tajne policije William Flynn je konstatiral, da je New-York največje zločinsko mesto na svetu. Ni ga mesta, ki bi imel tako velike in mogočne organizacije zločincev in pariški apaši se ne morejo niti od daleč meriti z njimi. London je napram New-Yorku mesto čiste nedolžnosti. Po sodbi Flynnsa so pariški apaši mladoletni pustolovci napram takim velezločincem, kakor je na primer Lupomurellova banda v New-Yorku. Leto na leto se vrstijo tukaj izsiljevanja in umori; obstoji pravcava »mafia«, katere je izvršila po natančnih informacijah Flynnsa več kot 60 umorov, ne da bi bilo mogoče staviti jo na odgovor. »Povprečno vsaki teden se umori človek in ni je lopovščine, katere bi se ne izvršila. Navadno se najde žrtve te bande v sodih ali v kanalih, imajo pa tudi svoje pokopališče«. Najhuje pa je, pravi Flynns, dokazano dejstvo, da ima ta izsiljevalna banda zveze s političnimi strankami in velik vpliv. »Je torej nemogoče, da se jo z resničnim uspehom preganja. Za zločincem stojijo osebe politične veljave, katere preprečijo aretacije«.

Tirolske občine proti avtomobilom. Razne tirolske občine se trudijo doseči popolno prepoved avtomobilnega prometa na raznih alpskih cestah, med temi tudi na novi dolomitski cesti. Vzrok temu je ta, da se čutijo te občine po avtomobilistih oškodovane, ker se je zmanjšalo v onih krajih število turistov in potnikov, kateri se ne dajo nadlegovati od prahu, ki ga povzroči avtomobilski promet. Korist, katero imajo posamezni hotelirji na glavnih postajah, ne odgovarja škodi, katero trpijo ostali kraji po avtomobilih.

Koliko davka plačujejo državljani raznih držav? V belgijski zbornici je predložil poslanec iz Lütthiha, Hektor Denis, statistiko, v kateri je bilo natanko preračunano davčno razmerje posameznih držav. Iz te statistike je razvidno, da pride na vsakega državljan v Angliji 82'06, v Franciji 78'98, v Holandiji 57'59, v Avstriji 49'05, v Italiji 45'94, v Nemčiji 43'37, v Norvegiji 42'60, v Danski 41'70 in v Belgiji 34 frankov davka.

Zahvala.

Za mnoge izraze ljubeznivega sočutja ob prebriski smrti naše blage hčere

Ivane Merhar

nadalje za krasne vence, zlasti za venca iz obitelji Pečnikove in iz kroga dobrih domačih deklet, ter za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku, izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo.

STOŽICE pri Ljub. 10. avg. 1912.

Družina Merhar-Čamrova

Velika gostilna

s posestvom (primeroma največji promet na Gorenjskem) in izredno velikim dobičkom se vsled prevzetja drugega posestva po sorodnikih proda.

Pojasnila v posredovalni pisarni Peter Matelič, Ljubljana, Škofja ulica št. 10. Telefon 155. 2525

Sprejmeta se v frajno delo

2 tesarja in 2 učenca

za Polo. — Vpraša naj se v študentovski ulici 3, (drugo nadstropje) Ljubljana.

Ugodna prilika.

V Ljubljani, Trnovska ulica št. 12 prodaja se poceni dne 17. avgusta popoldne in prihodnje dneve:

1. Raznovrstna hišna oprava: omare za knjige, knjige (Osterr.-ung. Monarchie in Wort und Bild), blagajne, kopirna preša, miza za risanje, stelaže za akte, namizne priprave, kuhinjske priprave, glasovir, okraski za sobe.
2. Razno orodje za stavbeno obrt: dvigala, škripci za opeko, deferencialni itd. Ravno tam se odda lepo stanovanje v najem, tudi cela enonadstropna hiša z vrtom.

Natančnejša pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Frana Poček, Ljubljana, Stari trg št. 30. 2511

Zahvala.

Za iskreno sočutje med boleznijo naše nepozadne, prerano umrle hčerke 2529

Jerice Klein

bivša učenka V. razreda notranje meščanske šole uršulinskega samostana

in za mnogobrojno častno udeležbo pri pogrebu, kakor tudi za hrasne darovane vence izrekava vsem sorodnikom, častitim znancem in prečistitemu predstojništvu deklishe sirotišnice za zadnje spremstvo najtoplejše zahvalo.

V Ljubljani, 13. avgusta 1912.

Julij Klein s soprogo

Prostovoljna razprodaja!

Oskrbništvo graščine »Loka pri Zidanem mostu« proda del imenovanega posestva, kakor njive, travnike, gozde itd.

Začetek razprodaje dne 19. avgusta in se vrši ista vsak dan do 25. avgusta, pričenski ob 8. uri zjutraj. 2514

Dr. Ivan Jenko

ne ordinira do

18. septembra.

Za mizarsko obrt se odda v najem, (ali pa tudi proda) z žago hiša na vodi,

trakovno žago in strojem za oblati, strugati, vrtati in žiraliti. — Naslov: Marija Gregl, Selo pri Zagorju ob Savi. 2464 (3)

Motor Neckarsulmer

6 HP z dvojno prestavo. Model 1911/12 z priklonim vozom za dve osebi se takoj proda. Josip Vesel, Prešernova ulica 20—24. 2493

Služba organista in cerkvenika

je oddati v Polžniku (žel. post. Sava ob j. ž.). Dohodki: nekaj zemlje, bira, stolnina, oglednina, prosto stanovanje in drva. Prednost imajo oženjeni, ki so vajeni vidi kmečkega dela ali kakega rokodelstva. Župni urad Polžnik. 2516

Išče se pobožna in varčna 2517

kuharica

40 let stara za župnišče na deželi. Zahteva se dobro spričevalo domačega g. župnika. Več pove upravnistvo »Slovenca« pod števil. 2527. (Znamka!)

Hiša

z lepim sadnim vrtom, hlevom, njivami in pa travniki, oddaljena je 3/4 ure od Ljubljane, z lepo lego tik ceste, se proda. — Več pove Ivan Skalar, Zapuže št. 15, pošta St. Vid nad Ljubljano. 2522

Pekovski delavec

se sprejme takoj v delo pri Dovganu v Kozini, p. Istra.

Organizacija tujskega prometa.

Znano je, da je poslanec Piber v zadnjem zasedanju deželnega zbora kranjskega stavil predlog, kako organizirati pospeševanje tujskega prometa od strani dežele in stavil tozadevni predlog, ki je bil sprejet in ki smo ga ob svojem času objavili. Z ozirom na važnost tega vprašanja dodajamo motivacijo, kakor jo je ob omenjeni priliki podal v deželnem zboru kot poročevalec poslanec Piber. Izvajal je nekako:

Organizacija tujskega prometa se je začela pred šestimi leti od strani železniškega ministrstva. V posameznih deželah so že eksistirale deželne zveze za tujski promet, tam, kjer jih še ni bilo, je železniško ministrstvo svoje dni odredilo, da se imajo v onih kronovinah, kjer še niso bile organizirane deželne zveze za tujski promet, ustanoviti take zveze.

Deželna vlada za Kranjsko je pred petimi leti zaradi tega sklicala shod interesentov in kmalu potem se je ustanovila deželna zveza za tujski promet v Ljubljani. Vsled tega se smatrajo deželne zveze kot oficiozne in se kot take od ministrstva upoštevajo.

Ta deželna zveza dobiva subvencijo poglavito od dežele, ministrstva za javna dela, mesta in od trgovske zbornice.

V novejšem času se kaže, da ta na pol privatna, na pol oficijalna organizacija ne zadostuje več. V nekaterih pokrajinah je slabo vodstvo, nadalje so subvencije posameznih javnih faktorjev preveč različne in ni nobene zanesljivosti. Zato je tendenca podeželiti deželne zveze in s tem pritegniti v pomoč deželo in dosledno od ministrstva večjo pavšalno subvencijo.

Ker se posebno vsled nove železnice ture Trst na Gorenjskem navaljuje vsako leto pomnoži, kar se tudi zabraniti ne more, postal je tujski promet za Gorenjsko važno vprašanje v narodno-gospodarskem oziru.

Gotovo je, da ima tujski promet tudi svojo slabo stran, vendar pa ga ne moremo odpraviti, tudi ako bi ga hoteli, in zaradi tega je veliko boljše, ako ga organiziramo in izpeljemo. Koliko eksistenc je v nevarnosti gospodarskega propada, ker nimajo vodstva. Organiziranje je torej v prvi vrsti potrebno iz gospodarskega in moralnega stališča. Več o tem ne govorim, saj je jasno in samoobsebi umevno.

Tujski promet se v Avstriji v vseh kronovinah uvaža, celo v Bukovini, Šleziji in Galiciji imajo taka društva.

Mi smo mnenja, da se ima tujski promet podpirati le tam, kjer je potrebno, in to velja posebno za Bled, Bohinj, Kranjsko goro, Ljubljano in Postojno.

V takih krajih pa, ki ne ležijo ob glavnih železniških progah in ki imajo drugega zaslužka, pa tujskega prometa ni treba.

Da se ta načela varujejo, je dežela že zahtevala od deželne zveze za tujski promet, da se je vsled izpremembe pravil deželi priznala pravica, da ona imenuje deset odbornikov. S tem in pa podporo 6000 kron je dežela se itak upravi približala.

Po drugih deželah (na Tirolskem in Goriškem) so v tem oziru storili še en korak naprej in so tujski promet postavili še bolj pod deželno kontrolo.

Tudi pri nas bi kazalo, da se deželna zveza preosnuje tako, kakor deželni urad za pospeševanje obrti. Uprava se je obnesla in prihrani deželi dela in tudi stroškov, ker mora tak zavod poslovati v smislu proračuna po gotovih programih.

Dežela bode torej, ako se preosnuje deželna zveza za tujski promet, boljše in ceneje izhajala, ker se potem na posamezne subvencijske prošnje ne bode treba ozirati, temveč se bode moralo izhajati z onim zneskom, ki se pavšalno določi takemu zavodu, za kar bode zadostovalo letnih 6000 kron.

Tak deželni zavod se sme pa le ustanoviti, ako drugi faktorji, to je mesto Ljubljana, trgovska zbornica, posebno pa ministrstvo za javna dela obvezno prevzamejo gotovo letno subvencijo. V tem oziru se bode treba s temi faktorji pogajati.

Na čelu takega zavoda bi bil uradnik, ki pa ne bi bil nastavljen uradnik, temveč le s privatno pogodbo najet.

Posla pa upravlja ravnateljstvo, 10 do 15 odbornikov, ki jih imenuje dežela, in oni faktorji, ki prispevajo letne doneske.

Kakor kaže predlog, se tak zavod za sedaj ne bo ustanovil, temveč prepusti se le deželnemu odboru, da to zadevo prouči in tak zavod provizorično ustanovi, ako izprevidi, da je to primerno in da se deželne finance s tem ne obremene višje.

Gre se torej le za to, da se deželni odbor pooblasti v ta namen, ker bi deželni zbor za taka pogajanja ne imel dovolj časa in prilike.

Nato je poročevalec stavil svoj predlog.

Kontoristinjo

Slovenko, sprejme proti takojšnjemu nastopu tvrdka **Vydrova tovarna hranil v Pragi VIII.** Prepisi izpričeval iz meščanske in trgovske sole je priložiti k ponudbi. Mesečna plača v začetku K 90.

Pridna in poštena 2484

dekla za dom ozir.

kuharica se sprejme za takoj v boljšo hišo na deželi. — Naslov pove upravnništvo „Slovenca“ v Ljubljani pod 2494.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebnosti ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA,,

oblastveno koncesionirana prodaja strupov v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5. 2135

Temnica na razpolago!

!! Zunanja naročila z obratno pošto. !!
: Zahtevajte cenike! :



1 poštni zavilek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franco po pošt-nem povzetju za K 5-60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčkih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Kavarna „Central“

Danes in vsak dan

koncert

dunajskega damskega — elitnega orkestra

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič
kavarnar

2374

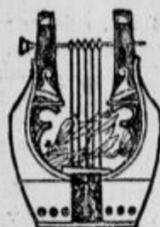
Lepa hiša

z dobrovpeljano restavracijo in fijakerijo se pod ugodnimi pogoji proda na Kranjskem, zaradi preselitve. Stoji na najbolj prometnem brezkonkurenčnem prostoru v okolici. — Kje? pove upravnništvo „Slovenca“ pod št. 2477. 2477

KONCERT

s sodelovanjem slavne

„Slovenske filharmonije“



se vrši jutri, v sredo, dne 14. avgusta 1912 zvečer na vrtu

hotela „Lloyd“

Začetek ob 8. uri.

Vstopnina 40 vinarjev.

Koncerti se vrše odslej ob lepem vremenu vsako sredo zvečer.

Vsak čas se sprejemajo gospodične v poduk.

Priporoča se slavnemu občinstvu pred štirimi leti znani restavrater, sedanji lastnik hotela „Lloyd“

2978

Karl Tausen, Sv. Petra cesta št. 9.

Orožniški stražmojster v pok. išče

Proda se takoj dobro ohranjena

primerne službe.

oprava spec. trgovine

Nastop lahko takoj. — Naslov pove uprava lista pod številko 2512.

Natančneje se poizve Kapiteljska ulica št. 7, I. nadstr. 2490

Knežji in nadškofijski KONVIKT pod vodstvom očetov družbe Jezusove v GORICI.

Krasna, mirna lega z velikimi nasadi in z lepimi igrišči.

Milo, južno podnebje. Velikanska nova stavba s centralno kurjavo, z električno razsvetlavo in kopelmi.

Lepa prilika, da se gojenec temeljito nauči deželnih jezikov.

Za sedaj bodo gojenci obiskovali c. kr. veliko gimnazijo v Gorici; vendar pa je upati, da kmalu začne interna gimnazija z javno pravico.

Poštena, stanu primerna vzgoja.

Prospekti in natančnejša pojasnila se dobe pri

ravnateljstvu knežjega in nadškof. konvikta v Gorici.

2460

Prodajni razglas.

Podpisani upravnik konkurznega sklada J. Boučarja v Domžalah in na Količevem naznanja, da se bode vršila

dne 16. avgusta t. l. in sledeče dni

prodaja premoženja potom javne dražbe.

Začetek prodaje je vsak dan ob 8. uri zjutraj, in sicer pričeni v Domžalah.

Premičnine obstojajo: iz več kompletnih, modernih sošnih oprav iz trdega lesa, iz oprave za uslužbenca, kuhinjske in hišne oprave, raznega perila, kompletne kontorske oprave obstoječe iz dveh pisalnih strojev, dveh pisalnih miz z ruletami (Jerrysystem), velike, ognjevarne, jeklene blagajne, manjše blagajne, velike jeklene omare za trg. knjige, ameriškanskega registratorja itd., nadalje: manjša knjižnica, sedla, kozarci, električni lestenci, raznovrstna oprava spadajoča v mlinski obrat, veliko tisoč raznih vreč, od teh veliko popolnoma novih, konjska oprava, poljedelsko orodje, razna porabna železnina kakor transmisijsko kolesje, konasti zobčasti kolesi itd., izmontirani starejši mlinski stroji v dobrem stanu, oprava za prodajalno moko, večja množina gašenega apna, razni les (dile, hrasti), stroj za rezanico in mlatenje, vozovi, sani, itd. itd.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1912.

Dr. Ivan Šusteršič,

upravitelj konkurznega sklada J. Boučar.

2500

Morsko kopališče Baška

(čisto hrvaško podjetje)

2394

v južnem, zelo prijaznem zalivu otok Krk v Istri, je otvorjeno za zunanje goste do srede septembra.

Morje plitvo, da se morejo brez skrbi kopati otroci, obrežje peščeno, pomešano s sipo. Na razpolago ugodna in cena stanovanja z izborna ceno postrežbo in hrano. V kraju župnija, zdravnik, pošta. Okolica zelo prikladna za izlete. Redna parobrodna vožnja z Reko. Zahtevajte prospekte in pojasnila pri kopališki upravi.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %** brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici **pololetno**. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občanom, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamol zanjo dežela Kranjska. **Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.**